25 HAZİRAN 1976
27 C. Ahır 1396

BEŞ LİRA
BİR D. M.

Sebil

26

Siyasî, Edebî, Tarihî
HAFTALIK GAZETE

Herşey Hak için

Sahib ve Başyazar
KADİR MISIROĞLU

163. MADDENİN DEVLET GÜVENLİK MAHKEMESİ LÂYİHASINDAN ÇIKARILMASI ÜZERİNE :

KALBLERE VURULAN PRANGAYI AĞIRLAŞTIRANLAR

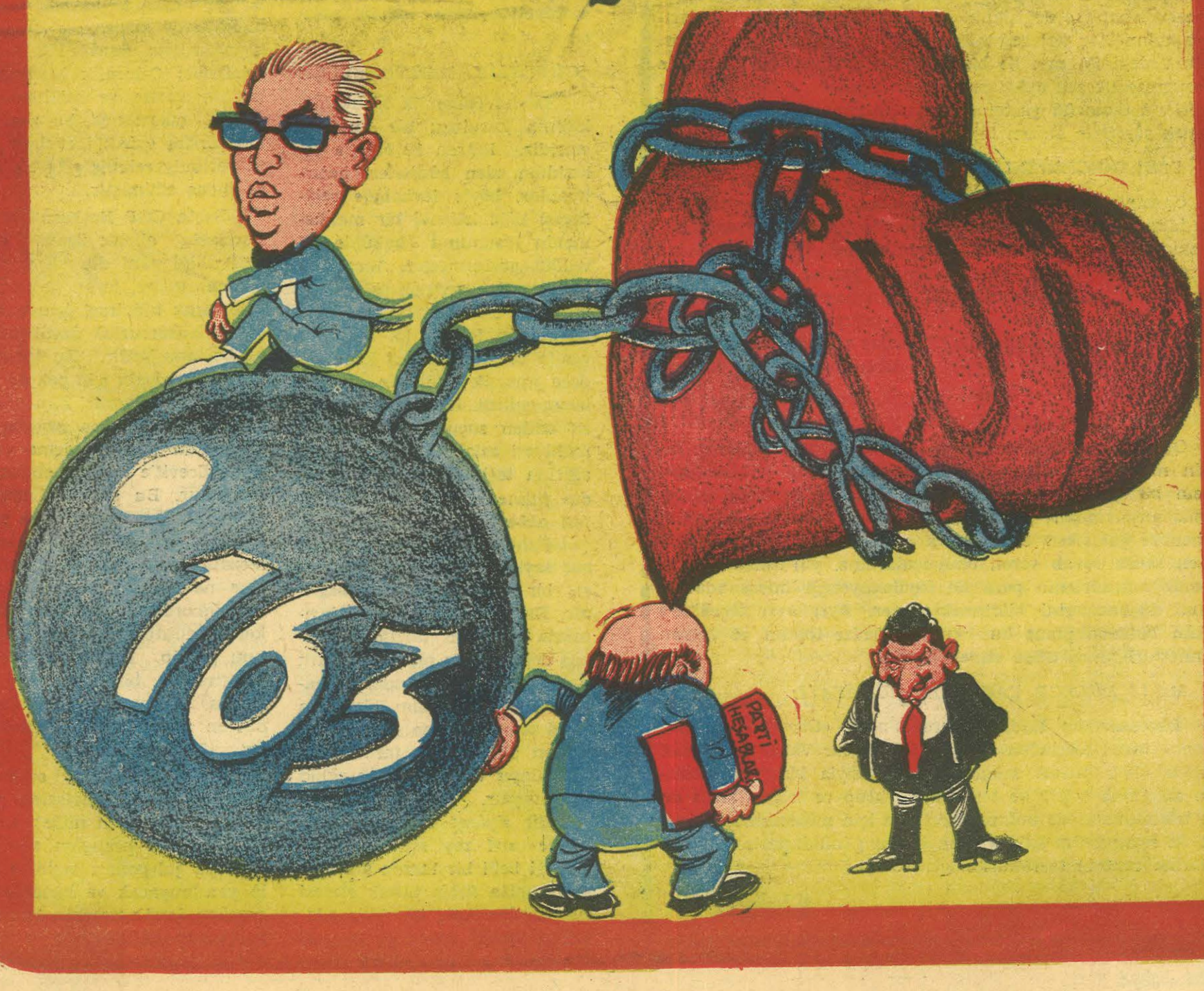

KALBLERE VURULAN PRANGAYI AĞIRLAŞTIRANLAR

CHP İKTİDARININ SON MEYVESİ:

Türk Ceza Kanunu'ndaki mâhud 163. madde, yirmiyedi yıllık CHP iktidarının Türk Milleti'ne sunduğu en son acı meyva olmuştur. Gerçekten çok partili hayata geçişle birlikte millet, zincirleri çözülmüşcesine ferahlamış ve yıllardır altında inlediği zulümleri ifâde *etmeye başlamıştı. Muhalefeti* teşkil eden Demokrat Parti'nin, halkın bu hissiyâtından istifâde etmesini önlemek maksadıyla ortaya bir *«irtica hortladı»* yaygarası çıkarılarak vicdanlara yeniden eski CHP usûlü bir tahakküm ve baskı tatbik edilmek istenmişti. Maksad, milletin iman ve maneviyâtına karşı girişilen tahribkâr CHP zulümlerinin ifâde edilmesini önlemekti. Bu sırada dinî hissiyatı en masumâne bir sûrette izhar edenler, mürtecî olarak damgalanmakta ve muhalefet, bunu tahrik etmekle itham olunarak mahkûm edilmek istenmekteydi.

CHP'nin bu arzularının Dünya şartları muvâcehesinde gerçekleştirilmesine fiilen imkân bulunamayınca bunun hiç olmazsa hukuk sâhasında -mec liste sahip olduğu ehemiyete istinâden- kuvveden fiile çıkabileceği düşünülmüş ve bunun neticesi olarak mâhud 163. madde bugünkü şekliyle ortaya çıkmıştır.

Kanunlara, millî irâdeyi aksettirdikleri nisbette hürmetimiz sonsuzdur. Fakat bu maddeyi bugünkü şekle ifrağ eden Günaltay Hükûmeti'ne karşı alenen «— Siz öyle bir kanun getiriyorsunuz ki bir kimsenin câmi dışında öz oğluna bile Allah'dan kork demesini cürüm saymaktadır.» diyen Mersin Milletvekili Sinan Tekelioğlu'na bizzat hükûmet reisinin cevabı şu olmuştur:

Devlet Güvenlik Mahkemeleri kanunu lâyihasından 163. maddeyi çıkaran değerli Adalet Bakanımız

İSMAİL MÜFTÜOĞLU

«— Evet öyledir. Fakat biz bu kanunu tatbik etmiyeceğiz. Sâdece irtica tehlikesine karşı elimizde böyle bir korkutucu silâh bulunsun istiyoruz.» Yalnız şu misâl bile 163. maddenin mâhiyetini izâha kâfidir sanırız.

GÜVENLİK MAHKEMELERİ:

Devlet Güvenlik Mahkemeleri'nin kuruluşu bir Anayasa emridir. Esâsen 12 Mart'a tekaddüm eden hâdiseleri hatırlıyanlar, böyle fevkalâde selâhiyeti hâiz istisnâî bir mahkemenin lüzumunu kabûlde tereddüt göstermezler. Ancak bu mahkemeler, anarşik fiil ve hareketleri önlemek maksadıyla kurulduğu içindir ki, bunların vazife ve selâhiyetleri içine sâdece anarşik fiillerin girmesi lâzım gelirdi. 163. maddede tavsif edilen suçun ise böyle bir mâhiyeti asla yoktur. Burada ağırlığı teşkil eden *«propaganda» fiiline anarşik bir vasıf izâfesi akl-a selime mugâyirdir.*

Üstelik, bu propagandanın suç sayılabilmesi *«lâikliğe aykırı»* bir vasıf taşımasına bağlıdır. Halbuki lâiklik kanunlarımızda sarih bir tarifle yer almış değildir. Bu prensipin Türk hukukunda kabûlünden itibaren devlete hakim olanların şahsî temâyüllerine göre bir birinden alabildiğine farklı lâiklik anlayış ve tatbikatına şâhid olunmuştur.

Bir siyâset erbâbının -belki de- sırf rey mülâhazasıyla lâikliği belli bir tarzda anlaması ve hatta fiilen tatbik etmesi suç sayılmadan, bir fikir adamının bunu haşbî ve samimî olarak belli bir mânâda kabûl ve ifâde etmesi en ağır cezâî müeyyidelerle önlenmiştir. Farazâ 1950 yılından evvel ezanın Arapça aslına ircâını veya İmam-Hatip Mektepleri'nin açılmasını istemek lâikliğe mugâyir telâkki olunurken, bir müddet sonra belli bir iktidar kadrosu, bunları değil lâfzan iddiâ etmek, fiilen de gerçekleştirdiği halde kimse çıkıp da lâikliğin ihlâl edildiğini söyliyememiştir. Söylemişse de bu fiiller 163. madde muvâcehesinde hukûkî bir tâkibâta maruz bırakılmamıştır.

Hal böyleyken 12 Mart sonrası fevkalâde şartlarının eseri olan anti demokratik *«partiler üstü hükûmetler»* devrinde kurulan Devlet Güvenlik Mahkemeleri'nin selâhiyetleri arasına işbu 163. madde de idhâl edilmiştir. Bu mahkemelerin kuruluş kanunları, Anayasa Mahkemesi'nce iptâl edilince, bu bâriz aksaklığı gidermek imkânı doğmuş bundan dolayı da Cumhûriyet hükûmetlerinin en genç ve dirâyetli Adâlet Bakanı İsmâil Müftüoğlu, Meclis'e sevkeylediği yeni lâyihada 163. maddeye yer vermemiştir.

KIZILCA KIYAMET:

İşte bu hareket dolayısıyla, sol basında ve bâzı siyâsî mahfillerde kızılca bir kıyamet koparılmıştır. Sanki 163. madde Devlet Güvenlik Mahkemeleri'nin vazife ve selâhiyetleri dışına çıkarılınca, bu maddenin tersim eylediği suçlara ceza verilmiyecekmiş gibi bir hava ihdas edilmiştir.

Başta CGP Başkanı Turan Feyzioğlu olmak üzere, eski CHP liliği yâni din aleyhtarlığı depreşenler, isyan bayrağını kaldırarak hükümet içinde ciddî bir huzursuzluk âmili olmaya başlamışlardır. Bu tutumu Turan Feyzioğlu için pek de yakışıksız görmüyoruz. Zira o, bugünkü sözüm ona sağcılığını İnönü'nün gözüne girme yarışında Ecevit'e mağlûp olmasına borçludur. Bu sâbıkası cümlece mâlûmken, ondan daha sağlam bir tutum zaten beklenemezdi. Fakat şu AP idârecilerine ne demeli? Bir taraftan, müslümanların yanında gözükerek muhterem Adâlet Bakanını tasvip ederlerken, diğer taraftan da, bir kısım meb'uslarıyla Turan Feyzioğlu'nun dümen suyunda gitmektedirler.

Ancak, yaklaşan seçimler sebebiyle bütün hâdiseleri pür dikkat takip eden millet, kalblere vurulan prangayı ağırlaştırmaya çalışanları teşhiste aslâ yanılmıyacak ve kendilerine gereken dersi vermekte asla kusur etmiyecektir!.

OKUYUCULARIMIZLA hasbihal

HAMLE.

Gazetemiz, 27. sayımızdan itibâren büyük bir hamleye girişmektedir. Henüz tesbit safhasında bulunan bu çalışmalar için, değerli okuyucularımızın irşad edici mektuplarını beklemekteyiz. Gerek şekil ve gerekse muhtevâ itibariyle yapılması istenilen değişiklikleri bildirecek olan okuyucularımıza minnettar kalacağımızı, şimdiden beyan etmek isteriz. Önümüzdeki 27. sayı ile birlikte hamlelerimizi izah eden ve gazetemize ilk altı aylık devresi içinde abone bulmak ve sâir sûretlerle teveccüh gösteren okuyucularımıza, isimlerini neşretmek sûretiyle alenen teşekkürlerimizi bildireceğiz.

YAZI GÖNDERENLER:

Gazetemizde neşredilmek üzere okuyucularımız tarafından idârehânemize pek çok nesir ve şiir gönderilmektedir. Bazı okuyucularımız bunların neşredilmemelerinden müteessir olmaktadırlar. Ancak bize gönderilen yazılar büyük bir yekûn tuttuğu için, bunlardan pek azını neşredebildiğimiz için -biz de- cidden müteessiriz. Fakat neşredemediklerimizi de büyük bir itina ile saklıyoruz. Fırsatlar elverdikçe bunları da ele alacağız. Bu vesile ile yazı gönderen kardeşlerimizden sabırlı olmalarını rica ederiz.

FİYAT MES'ELESİ:

Gazetemizin fiyatını pahalı bulan okuyucularımızdan birinin mektubunu dercetmemiz üzerine, sevgili okuyucularımızın bir çoklarının gösterdikleri alâka ve teveccüh gözlerimizi yaşartmıştır. Bu fiyat mes'elesini izam ederek idârehânemize yakışıksız elfaz ihtivâ eden mâhud mektubu gönderen şahsa cevab veren okuyucularımız, yürütmekte olduğumuz mücâdelenin para ile ölçülemiyeceği hususunda samimî düşüncelerini bildirmektedirler. Ayrı ayrı teşekküre imkân bulamadığımız bu kardeşlerimize toptan ve alenen minnettarlığımızı ifâde etmek isteriz.

MİLLİ KÜLTÜR VAKFI'NIN MÜKÂFATI:

Başyazarımız Kadir Mısıroğlu'na *«Osmanoğullarının Dramı»* isimli eserinden dolayı Millî Kültür Vakfı tarafından verilen *«Jüri husûsî mükâfatı»* dolayısıyla okuyucularımızdan aldığımız tebrik ve teşekkür mektup ve telgraflarına da tek tek mukabelede bulunamadığımız için müteessiriz. Bu vesile ile sevincimize iştirak eden bütün gönüldaşlarımızın alâkalarına candan tesekkürler ederiz.

Sebil

DÜNYA BUHRANININ UMÛMÎ ESASLARI

Prof. Dr. Osman Turan

Beşer hayatı din ile başlamış; medeniyetler de din ile birlikte gelişmiş ve yükselmiştir. Bu iki varlık zat ve sıfat olarak öyle birbirine bağlıdır ki; ne cemiyetsiz din ve ne de dinsiz bir cemiyet düşünülebilir. Dinin sarsıldığı zamanlarda ictimâi buhranlar mukadder olur. Nitekim bugün Avrupa medeniyeti ile birlikte insanlık da, ağır bir buhrana sürüklenmiş ve bu sebeple de din ile medeniyet arasındaki münâsebetler üzerinde durmak hayâti bir mes'ele hâlini almıştır. Karşılıklı tesirlere rağmen İslâm ve Avrupa, tarihte kendi medeniyetlerine bağlılıklarını koparamamışlardır. Zaten İslâm ve Hristiyan medeniyetleri adları da, kadim kültürlerin büyük tesirlerine rağmen, iki dinin ne derece hâkim olduğuna delâlet eder. Bugün materyalistler medeniyet mes'elelerini ve beşeriyetin âkıbetini ne kadar dinin dışında saysalar ve din düşmanlığı ne derece kuvvetli olursa olsun ilim adamları ve mütefekkir tarihçiler bu cereyanların tesiri altında değildir. Aksine, gözleri kamaştıran teknik keşiflere ve en yüksek refah devrinde yaşamamıza rağmen, insanlığın derin bir mânevi buhran ve huzursuzluk içinde bulunması, hattâ yeni nesillerde bir çılgınlığın baş göstermesi ilmi tefekkür ve araştırmaları daha fazla tahrik eder. Bu sebepledir ki; Avrupa medeniyetinin inhitata uğraması ve Dünya'yı da buhrana sürüklemesi karşısında Hristiyan ve İslâm ve din medeniyetleri üzerinde daha fazla durmak zarûreti vardır.

Filhakika insanoğlu, en iptidâisinden en ilerisine kadar, kâinat ve hayat muammaları karşısında, kendi aczini hissetmiş, kaadir-i kül bir Allah'ın varlığını kabûle ferdî ve ictimâi saâdeti de bu inançta bulmağa mecbûr olmuştur. Allah'ın mevcûdiyetine, hayatın ve nizamın temelini bulmasına dayanak olan bu inanç, aynı zamanda rûhun bekası ve yok olmamak arzularını da tatmin etmiştir. Dinin beşeriyetle birlikte mevcud olması hikmeti de, insanın bu duygu ve muhâkeme ile yaratılmasıdır. Tarih ictimâi nizâmın kuruluşunda, ahlâk ve fazilet duygularının yükselmesinde, kültür, san'at, edebiyat, hukuk ve felsefenin doğuşu ve gelişmesinde, millet ve medeniyetlerin teşekkülünde, gündelik hayatın, iktisâdî ve ticârî faaliyetlerin tanziminde, nihayet vatan ve milliyet ideallerinin kuvvet kazanmasında din kadar rol oynamış bir müesseseye rastlanmadığını meydana koymuştur. Nitekim nerede bir din, mezheb ve hattâ tarikat doğmuşsa o bölgede dâimâ yeni bir hayat nizâmı ve Dünya görüşü yeni bir kültür ve medeniyet vücûd bulmuştur. Din tarihçileri büyük kitlelerin normal dindarlar olduğunu tesbit etmişlerdir. Normalın dışında kalan çok küçük bir zümre, fazla dindar ve zâhidleri, bunların zıddı olan diğer uc da dinsiz veya Allahsızları teşkil eder. Bunların sayısı devre göre değişmekle beraber çok defa onlar iddiâ ettikleri veya sandıkları kadar imandan mahrum değildir. Gerçekten tarihin bazı devirlerinde, buhran ve refahın artışına göre, dindarlık ve dinsizliğin de arttığı görülmüştür. Meselâ İslâm fetihleri, müslümanlara karşı haçlı ve Moğol istilâları dini duyguları derinleştirmiş; buna mukabil X. asırda İslâm Dünyası'nda, Roma'nın sonları ile XIX ve XX. asırlarda Garb'da dinin zayıfladığı, hatta din aleyhtarlığının kuvvetlendiği müşâhede olunmuş; manevi buhranlar da derinleşmiştir. Araplar, İslâmiyetle birlikte yüksek bir tarih ve medeniyet kazanmışlar; İranlılar ve bilhassa Türkler de bu sâyede en parlak devirlerini yaşamışlardır. Türkler İslâmiyette kendi iman ve ideallerini bulunca hem bu medeniyeti ve milli kültürlerini yükseltmişler; hem de bilhassa Osmanlı Devri'nde maddi-manevi kudretin yarattığı bu «nizam-ı âlem» mefkûresi ile çeşitli kavimler, dinler ve sınıflar arasında tarihin görmediği bir adâlet ve ictimâi âhenge kurucusu olmuşlardı. Avrupa milletlerinin tarihleri de aynı derecede Hristiyanlığı, Katolik, Ortodoks ve Protestan kliselerine bağlı olarak gelişmiştir. Ortodoksluk Slavlara yazı, dil ve edebiyat getirmiş; milli kültür ve şuurlarını vücûde getirmiştir. Balkan milletleri, milli kültür ve varlıklarını muhâfazayı Ortadoksluğa ve Osmanlılar'ın insâni idâresine borçludurlar. Şimâl milletleri de, Protestanlık içinde husûsiyet kazanmıştır.

Dinlerin kavim veya milletler üzerinde azim tesirlerine mukabil onların da, dinleri kendi hayat ve zihniyetlerine göre tâdillere uğrattığı tarihi bir gerçektir. Budizm Hindistan'da doğmuş; fakat uzak Şark kavimleri arasında çok farklı şekilde değişmiştir. Hristiyanlık Avrupa'da yakın-Şark'da doğuşundan çok ayrı bir mâhiyet almıştır. Türklerin İslâm Hukuku, san'atları ve dinî tarikatların tekâmülündeki rolleri ne kadar milli ise bu ta'diller dinin yükselmesine de o derece hizmet etmiştir.

Dinin tarihî ve içtimâi ehemmiyeti hakkında ciddi bir şüphe mümkün değil iken ilmin ve tekniğin ilerlemesi ile muvâzi olarak materyalizm de gelişince meselâ Auguste Compte tarafından kurulan positivisme ile Karl Marx'ın mutlak materyalizme dayanan komünizmi dinin tarihi rolünü küçültmekle kalmadı; artık onun lüzumsuzluğuna inandı. Ve hatta ona karşı en müthiş mücâdeleye de girişti. İlmin büyük inkişaf ve keşiflerine, din yerine positivismin kaim olması iddialarına rağmen positivistlerin bu ümid ve gururları tamamıyle boşa çıktı. Zira bu hârikulâde ilerlemeye rağmen ilim ve insana Kâinatın menşe' ve nizâmını, hayatın sebep ve gâyesini izâhtan âciz kalmış; maddi keşifler arttıkça Cihanşümûl kanunların ve sırların daha hayret verici olduğu, bu kanunlar arasındaki âhengin tek bir sebebe dayandığı, her yeni bir keşfin daha büyük sır ve mechûlleri meydana çıkardığı anlaşılmış; kâinat muammaları her adımda çok daha müşkil bir nisbette muğlâk bir hâl almıştır.

İlmi keşifler, bundan başka, insanın kaderini tâyin ve bu fâni hayat sonunda yok olmak endişesini izâle etmekte hiç bir ümid ve fayda da getirmemiştir. Halbuki bu keşifler dini inanç ve ihtiyâçların daha sağlam temellere oturduğunu ve daha kuvvetlenmesi gerektiğini göstermiştir. Gerçekten ilmi keşifler yalnız madde âleminde cereyan eden hâdiseleri, onların bağlı bulunduğu kanunları ve bu kanunlar arasında mevcud âhengi, hayret verici bir şekilde meydana koydukça âlem-şümûl bir nizam ve şuurun kabûlünü zarûrî kılmıştır.

(Devamı var)

başyazı

İki Ateş Arasında

Kadir Mısıroğlu

Bir muvaffakiyetin şeref ve ehemmiyeti, onu elde etmek için karşılaşılan güçlükler ve bertaraf edilen mâniler derecesindedir. Bu güçlük ve mâniler de -umûmiyetle- iki istikamette ortaya çıkarlar. İçten ve dıştan veyahut da cepheden ve arkadan...

İçten ve arkadan vâki' olan güçlük ve mânileri bertaraf etmek, hâriçten ve cepheden gelen güçlük ve mânileri bertaraf etmekten daha zordur. Zira, cephede ve hariçteki tehlike «*düşman*» hüviyetinde olanların eseridir. Onu teşhis kolaydır. Ayrıca bu gibi, hüviyeti zâhiren de düşman olarak bâriz ve müşahhas olanlardan doğan tehlike ve güçlüklere karşı birlik ve beraberliği sağlamak oldukça kolaydır. Buna mukabil içerden ve arkadan vâki' olan tehlike ve güçlükler ise, umûmiyetle zâhirleri dost, bâtınları düşman olanların eseri bulunduğundan bunları teşhis kadar, bertaraf edilmelerini mümkün kılacak birlik ve beraberliği sağlamak da son derecede zordur.

Bu ölçü ile bakıldığında, Türk tarihinin en büyük adamı olarak Sultan I. Mehmed'i yani Çelebi Mehmed'i kabûl etmek mecbûriyeti vardır. Zira, Timur gâilesinden sonra bozulan «*Anadolu Türk Birliği*» ni yeniden te'sis için iç düşmanlarla mücâdele etmiş ve bunu parlak bir muvaffakiyetle gerçekleştirmiştir.

Gerçekten düşman hâriçten olduğu zaman, onu teşhiste dağdaki çoban bile tereddüde düşmez ve ne yapacağını bilir. Fakat bu, içten, arkadan ve zahirî evsâfı itibâriyle dost intibaını veren bir hüviyette ise, teşhisinde en aklı erenlerin bile tereddüde düşeceği muhakkaktır.

Her mücadeleci için vârid olan bu hâl, zamanımızda hak adına bir hizmeti omuzlıyanlar için daha büyük ölçüde bahis mevzuudur. Zira, hakkın bizâtihî hâiz olduğu kuvvet ve kudretten korkanlar, onu makhûr kılabilmek için taraftarlarını en şeytani usûllerle bin parçaya bölmüşlerdir. Bu yüzden çeşitli gruplar arasında, kendisine kolayca bir melce bulabilen dost kılıklı düşmanlara sâha alabildiğine açılmıştır.

Bu yüzden, siyâsi veya gayri siyâsî, hak adına bir mücâdelenin içinde bulunanların asıl düşmanları, hakkın müdâfii olduğunu söyleyenler içinden çıkmaktadır. Bunlar, en azından müttefiki olmak mevkiinde bulunan kimselere karşı, zâhirî evsâfı itibâriyle de düşman hüviyetinde olanlara taş çıkartacak bir husûmeti tezgâhlamaktadırlar. Düşmandan düşman olan bu dost kılıklılar, gerçek mücâhidlerin karşılaştığı en müessir mânî ve güçlüklerin âmili olmakta bir beis görmemektedirler.

Gazetemizin diğer sayfalarında okuyacağınız «*Akıncılar*» la alâkalı tezvirat, bunun su yüzüne çıkmış en yeni bir misâlidir. Fakat unutmamak gerektir ki, bu misâl, tek değildir. Mahallî veya umûmî olarak hergün pek çok emsâli ile karşılaşmıyanımız yok gibidir.

«*Her şey hak için*» düsturu ile neşriyata başlıyan ve bu ölçüyü muhafaza eylemeye büyük bir dikkat ve itina göstermeye çalışan SEBİL'imize teveccüh eden husûmetler de -her mücâdelede olduğu gibi- iki istikamette ortaya çıkmaktadır. Bu itibarla O' da «*iki ateş arasında*» bulunmaktadır. Bir taraftan CHP taraftarı militan solcular ve bütün millet düşmanlrıyla boğuşurken diğer taraftan da ölçüsü «*hak*» olduğunu iddiâ eden bir takım samimiyetsiz kimselerin hücumlarına mâruz kalmaktadır. Bunlar henüz fısıltı hâlinde şurada burada kıyl-u kâl olarak cereyan etmekte ve muhatabı meçhûl telefon mükâlemelerine veya isimsiz ve imzasız mektuplara mhisar etmektedir. Fakat pek yakında su yüzüne çıkacağından da şüphe etmiyoruz.

Herkesi memnun eden ve hasmı bulunmıyanların bukalemun tabiatlı olduklarından şüphe edilmemelidir. Bu itibarla Sebil'in düşmanları bulunmasını, onun şahsiyet ve dâvâ sâhibi olmasının tabiî bir icâbı sayıyoruz. Ancak, bu düşmanlıkların, islâmî bir uslûbla tezgâhlanmasına ve bu uslûbun maskesi arkasına saklanılmasına üzülmekteyiz. Fakat ne çâre ki, buda mukaddermiş..

Hesabını halka göre değil, hakka göre yapanlar, böylece «*iki ateş arasında*» kalmanın sıkıntısını göğüslemekten çekinmezler. Sebil ve onunla birlikte sırf rızayı ilâhiyeyi istihsâl peşinde koşanların, bu gibi tecelliler karşısında fütur getirmiyeceği muhakkaktır. Zira onlar, bu yolda kahrı da, lütfu da hoş kabûl ederek vola girmislerdir.

Sebil

TAHLİL

Kemalist İnkılâbın Fârikaları

1 — LÂDİNİLİK

— 21 —

İşte size Kemalist İnkılâbların hukûki safhalarını gerçekleştirmekte en büyük rolü oynıyanlardan birinin bu hareket hakkında kendi ağzından çıkan sözleri. Bunun değerlendirilmesini okuyucularımıza bırakıyoruz.

Gelecek sayı aynı minval üzere başka iktibaslara da yer vererek mevzuatın lâikleştirilmesi istikametindeki hareketlerin fâilleri tarafından nasıl ifâde edildiğini göstermeye devam edeceğiz.

Yakın tarihimizin dine karşı olan hareketlerini, kendi ağızlarıyle övünerek itiraf eden metinlerden bu diğerini daha dikkatlerinize arz ederek «lâdinilik» faslına nihâyet veriyoruz. Hiç bir tevil ve tefsire yer vermeden okuyucularımızın takdirlerine sunduğumuz bu metinler bu mevzudaki gerçeği açıkca ortaya koymaktadır.

Bu defa iktibas ettiğimiz metin de resmi bir ağızdandır. Edirne Saylavı yâni Meb'usu Şeref Bey (Aykut) in yazdığı «Kemalizm» isimli kitaptan alınmıştır. Kitabın üzerinde **KEMALİZM (CH Partisi Programının izahı)** yazılıdır. 1936 yılında İstanbulda basılmışur.

Şimdi CHP içinde o zaman için en nüfuzlu şahsiyetlerden biri olan şeref Aykut Beyin kaleminden bu mevzudaki gerçekleri buyrun okuyun!..

«ULUSAL bayramlarda bizi coşturan, millete vecid ve heyecan veren bu güzel ve sevimli bayramlarda caddeleri süsleyen al bayraklar arasında, görünen birçok askılarda, güzel güzel yazılar vardır. Bunlar vecizeler, ölgerlerdir. Bunlardan birisi de şu vecizedir:

«Ak günleri yaşarken kara günleri unutma!»

Türk Milletinin bu kara günü biraz çok sürmüş, uzunca ve korkulu bir rüya. biraz ürperten düştür.

Bu uzun rüya aşağı yukarı 1337 yıl sürmüstür. Bütün bu uzun yıllar içinde Türk Milletinin tarih yolunda çidişi tetkike değer.

Dünya soysallığını yaratan büyük akının arı çocuğu bu uzun rüyaya tutulduğu gün, artık çalışması, fedakârlığı, didişmesi, ve nihayet fikir ve iş hayatı hep başkalarının faydası olmuştur.

İşte İslâm dinine girinceye kadar öteki dinlerden geçerek hep egemen, hâkim yaşamıştır. Öteki dinlerde Şaman, Budist, Zerdüşt, Musevî İsevî gibi dinlere de girmiştir. Ancak bu dinler onu asla kökünden bağlamamıştır. Orijininden, aslından uzaklaştırmamıştır.

İslâm olduktan sonradır ki bütün fikir ve iş alanındaki savaşları, uğraşları yalnız «din» adına olmuştur.

Kemalist İnkılâbın anatomisi

Kadir Mısıroğlu

— XXVI —

Bu uzun süren rüyanın hayra yorulmayan yerlerini tetkik etmenin yeri burası değildir. Ancak, pek yakın bir mâzinin Türkü kağılayan uygunsuz işlerini kısaca gözönüne alırsak, Partimizin niçin lâik prensibine sarıldığını ve buna çok derin bir sadakatle bağlanmış olduğunu anlamış oluruz.

Ellerinde «fetva» denilen ve hiç bir hâdiseyi vicdan kanaati verecek delillere, vesikalara bağlamadan sâdır olan hükümler yüzünden ne fâcialar olmamıştır!

Hayat yürütüyor. Çağdaş ulusların siyasal, sosyal, ekonomik yolunda ilerleyişlerinin karşısında hep böyle mugeylân dikeninde kutsal bir varlık görenler, loş selvilerin karanlık gölgelerinde çöreklenmiş, kokmuş hayat kuvvetini kaybetmiş kainilik mânâsız birşey olup kalmıştır. İşte partimiz buna kökünden bir nihayet vermek zaruretinde idi.

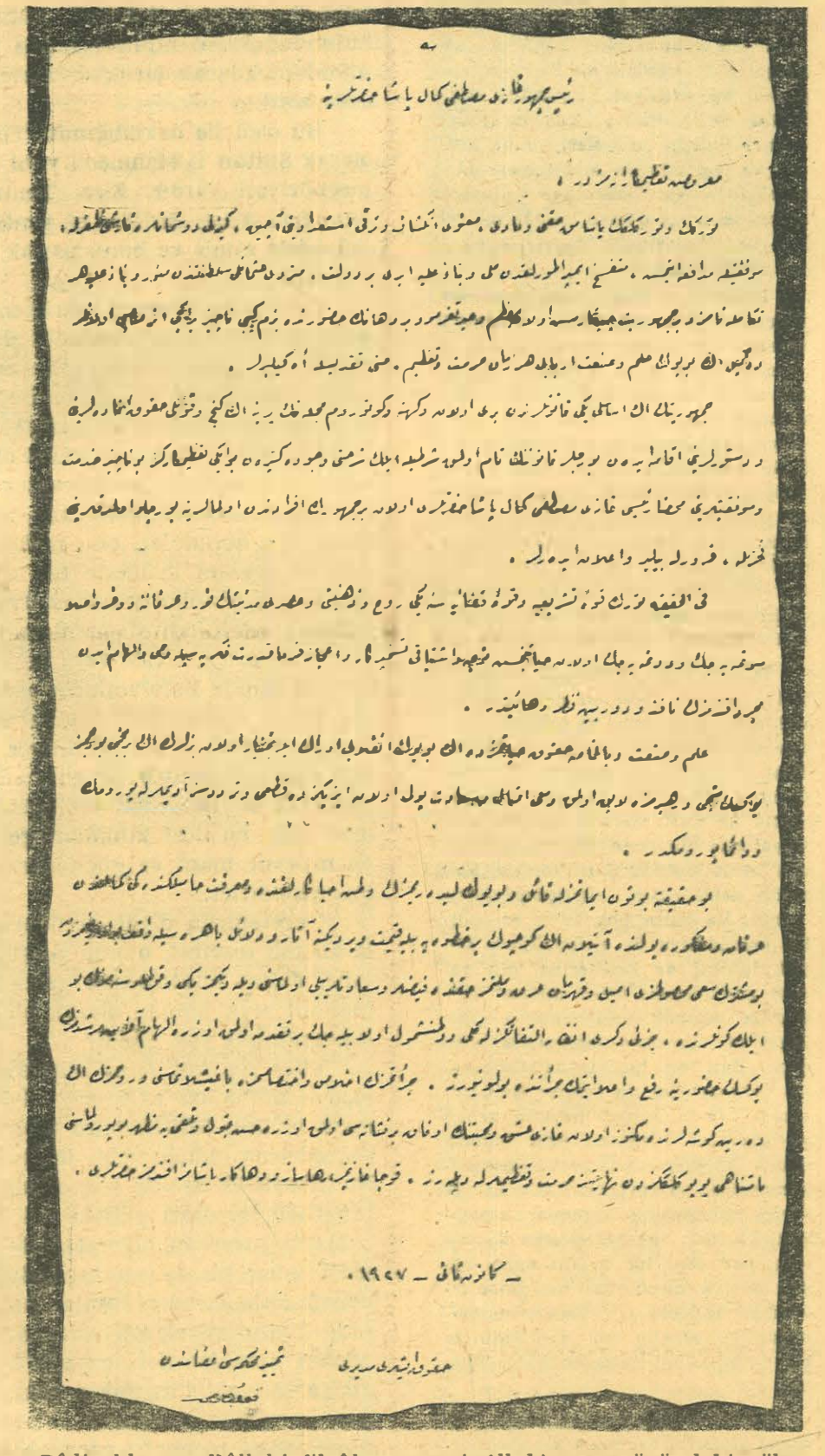

Pâdişahları «zıllûllahi fil âlem» yani Allah'ın yeryüzündeki gölgesi tâbirinden dolayı (ki, bu tâbir hadîs-i şeriflerde geçtiği için kullanılmıştır ve maddî gölgeden ziyâde manevî himâye mânâsınadır.) muâheze eden kadroya mensub olanlardan biri de, bir zamanlar en yüksek mevkilerde bulunmuş olan Fuad Hulûsi (Demirelli) dir. Bu zâtın sırf bir eser takdimi dolayısıyla M. Kemal Paşa'ya gönderdiği (aslı husûsî arşivimizde mahfuz) mektubun eski dalkavuklara taş çıkartan ifâdesi dikkat ve ibretle okunmağa değer. Son cümlesi şöyledir: «Cür'etimizin ihlâs ve ihtisâsımıza bağışlanmasını ve rûhumuzun en derin köşelerinde meknûz olan Gâzi aşk ve muhabbetinin ufak bir nişânesi olmak üzere hüsn-ü kabul ve talâkkiye mazhar buyurulmasını nâmütenâhî büyüklüğünüzden nihâyetsiz hürmet ve ta'zimlerle dileriz, koca Gazimiz, rehâsâz ve dehâkâr pasamız, efendimiz hazretleri.»

Artık bugünkü ilim ve teknik yolları bu gibi urasalara, delere bağlı duranlar için yehurafelere, vehimlere ün ve önem veremezdi. Türk Ulusunu benliğine kavuşturan Kemâlizmi, ulusun egemenliğine göre kanunların kaynağı olarak binlerce yıl önce başka soylar için ve başka yollarda konulmuş kaidelere bağlı tutamazdı. Uçakların bile mesafelerde az geldiği bir asırda hâlâ deve ayağını mesafe ölçüsü sayan kanunlar Türke yakışamazdı. Bu sebeple ilim ve teknik esaslarına bağlı ve asrın ihtiyaçlarına bağlı ve asrın ihtiyaçlarına uygun kanunları almak mecburiyetinde idi ve öyle de yaptı.

«Din âlimlerinin, fakihlerin hokkalarındaki mürekkepler, şehitlerin kanlarından daha kutsal, daha mübarektir» diyen ve zalim, kan içen sultanların her yaptığı delilikleri, çılgınlıkları, Tanrı işi, mûcize. keramet, ilham eseri sayan, padişahları Tanrı kuvveti gösteren bu softalar, bu din uluları Türkün anlamadığı bir dil ile yazılmış kitaplardan hükümler çıkararak, halka yuttura yuttura bu güzel yurdu, bu uçmakları imrendiren vatanı baykuş yuvasına çevirmişlerdir.

Siyisal tahakkümlerini, devlette son söz söylemelerini. bastaki pâdişahtan köydeki sığırtmaca kadar herkesin üzerinde ölçüsüz hükümlerini (din) adı altında yürütmek için önüne geleni cehennem ateşiyle korkutarak hayvanlastırmışlardır. Hayatı sevdiren, hayatı kamçılayan yaşamak dininin bütün maddî ve mânevî zevkini taddıran güzelliği bediiyi sevmek bu kalın softalar için en büyük günah sayılır. Bu düşkünler et tokuşundan, et temasından, cinsî zevkten başka türlü bir zevk de anlamamışlardır.

Yalnız görünmeyen ve muhayyileler de yaşatılan (yarın ahretin) adına bu ölmez dünyada ağlıyacaksın, inliyeceksin, tamu ateşi, katran kuyusuna, sırat köprüsü korkusundan titriveceksin ve en son bu cife dünyadan, yaşamaktan bezmis ve ahret için bir adam olacaksın.. Öyle bir adam ki, miskin bir tevekkül ile yanlız bekliyeceksin, her şeyi gökten bekliyeceksin, kendi enerji ve azminden bir sey ummıyacaksın.

En son, kurtuluş savaşında büyük Türk ulusu, Atatürk'ün yanında toplanarak, yurdunu, bayrağını, ırzını, şerefini, istiklâlini kurtarmak ve hayalını müdafaa etmek için uğraşırken yine karşısına binbir fesatla, bozutla dikilen hep bu «DİN» adına softalar, dervişler, dedeler, babalar olmadı mı?

Vatana saldıran düşmanlarla birleşerek yurdu müdâfaa için silâha sarılmış Türk çocuklarını boğmak istiyenlerin başında hep bunlar yok muydu?

Çağdaş hukuk ilmine dayanmıyan «kavim»ler üstüne kurulmuş softa hukukuna PARTİ kapıları bir daha acılmamak üzere kapanmıştır.»

(Devamı var)

iktisad

ORTAK PAZAR ÇIKMAZINDA TÜRKİYE

— 3 —

Ergin BAKİOĞLU

Halihazır istihsal maliyetleri ile, Türkiye'nin değil dış pazarlarda, iç pazarda bile A.E.T. kaynaklı mallarla rekabeti mümkün değildir. Ziraâtte ulaştığı ileri teknoloji sayesinde A.E.T. Türkiye'den çok daha ucuza mallar istihsal edebilmektedir.

Sanayi mallarımızın, hangi teknoloji, ve hangi iktisadi büyüklükteki yatırımlarla, A.E.T. mallarının kalite ve ucuzluğuna sahib olacağı söylenebilir. Bugüne kadar gerek sanayide, gerek ziraâtte, bu yolda bir gelişme de sağlanmış değildir.

Türkiye bu durumuyla A.E.T.'ye ne satacaktır. Satamayınca da hangi para ile ithalât yapacaktır. Böyle bir durumun sonucu, ne olacak? A.E.T. sermayedarları Türkiye'ye gelecek sanayi ve ziraât işletmelerini, kuracak hem Türkleri çalıştıracak ve hem de mallarını onlara satacaktır. Öyle ki, bu yabancı sermayedarların Türkiye'de istihsal ettikleri mallarla, A.E.T. içindeki kendi müesseseleriyle rakabet edecekleri de düşünülmemelidir.

Durumun böyle olmasına rağmen, şâyet Türkiye A.E.T. ile bütünleşmeyi düşünüyorsa, bu takdirde Ortak Pazarda rekabet kabiliyeti ve yaşama gücü yüksek sanâyileri geliştirmek zorundadır.

Bugün, milli görüş sahiplerinin dışında, Ortak Pazar mevzuunda muhalif olsun, muvâfık olsun herkesin üzerinde birleştiği bir mesele var: Katma Protokol değişmeli!. Böylece kabul edilecek yeni statü ile Türkiye'nin ihracatı, rekabet gücü arttırılmalı, Türk işçilerinin hakları sağlanmalı ve A.E.T. teknolojisi ve sermayesi Türk menfâatine uygun bir şekilde yurda getirilmeli..

Bunlardan başka, Türkiye, Ortak pazara verdiği tâvizlerin üstünde bir tâvizi diğer az gelişmiş ülkelere verememektedir. Bu mevzuda da bir esnekliğin sağlanması istenmektedir.

Ayrıca Ortak pazar'dan yapılacak bazı ithalât çeşitlerinde Türkiye'nin tahdidler koyabilmesine imkân sağlanması, yerli sanayi ile rekabet edebilecek durumda olan malların ithalâtının kısıtlanabilmesi istenmektedir.

Zirai ürünlerle alâkalı tâviz mevzuunun bir an evvel neticelendirilmesi istenmektedir. Bugüne kadar ki; daima Türkiyenin aleyhine işlediği bilinmektedir. Meselâ Ortak Pazar domates salçasında Türkiye'den yüzde 18 gümrük alırken, Yunanistanı bundan muaf tutmuştur. Hattâ dahası var. Ortak Pazar'ın üçüncü ülkelere sağladığı avantajlara bile Türkiye sâhip kılınmamıştır.

NETİCE:

Ortak Pazar mes'elesi bugüne kadar Türk hükûmetleri tarafından sadece dış siyâset münasebetleri yönünden ele alınmış ve işin iktisadi vechesi ihmâl edilmiştir. Bu mevzuda mes'ul tek bir müessese olmadığından kimse mes'eleye gereği gibi sahip çıkmamıştır.

Aynı şekilde bundan sonra Türkiye'nin Ortak Pazar'la münâsebetlerinin nasıl olacağı veya nasıl olması gerektiği hakkında da kimse birşey bilmemektedir.

Türkiye Ortak Pazar'a girmiştir. Ancak, çıkamaz diye birşey de yoktur. Bugün çıkmak istesin, çıkabilir. Bununla ilgili herhangi bir müeyyide de yok.

Yalnız Türkiye Ortak Pazardan çıkmalı mı? Çıkmamalı mı? İşte bütün mes'ele.. Çıkarsa ne kaybeder, çıkmazsa ne kazanır?

Türkiye'nin Ortak Pazarda kalmasını isteyenlere şöyle bir soru sorulabilir: Türkiye Ortak Pazar'da kalmakla ne kazanır, çıkmakla ne kaybeder?

Aynı şekilde Türkiye'nin Ortak Pazardan ayrılmasını isteyenlere sorulacak soru da şöyle olabilir: Türkiye Ortak Pazarda kalmakla ne kaybedecek, çıkmakla ne kazanacak? Bütün bunların cevabı ancak, çıkma veya kalma hususunda fikir beyan edenlerin fikirlerinin milli menfâatlerimize uygun tarafları tesbit edildikten sonra ortaya çıkacaktır.

Bize sorulacak olursa biz deriz ki! Türkiye Ortak Pazar'dan çıkmalı ve iktisâdi münâsebetlerini ikili anlaşmalar çerçevesinde devam ettirmeli. Aksi halde, yani Türkiye'nin Ortak Pazarl'a bütünleşmesi halinde, Türkiye'nin elde edeceği zannedilen siyasi ve iktisadî faydalar, büyük bir ihtimâlle gerçekleşmesi beklenen iktisadi ve siyasi zararları karşılayacak büyüklükte olmıyacaktır.

(Devamı var)

MUSTAFA YILMAZ BÜYÜKPOSTALCI
Hükûmet Alanı İnkilâp Sokak No. 7 - KONYA
Tel :
16890
Telg.
ANADOLU
KIRTASİYE

- KİTAP
- KIRTASİYE
- YAZI ve HESAP MAKİNALARI
- OKUL MALZEMESİ
- HER BOY TÜRK BAYRAĞI
- TOPTAN - PERAKENDE
- HİZMETİNİZDEDİR.

FİLDİŞİ KULEDEN

Cemil Meriç

UNUTULAN BİR KİTAP

— 6 —

BAZI HATIRLATMALAR

Hayreddin, eserin Fransızca tercümesinde entellektüeller tâbirini kullanır, ama, bu frenkçe kelime İslâm dünyasındaki ulemayı ifâde etmekten uzaktır. Paşa'nın mâşeri şuurun temsilcisi saydığı bu zümreye nekadar güvendiği Süleyman Kanunnâmesi'ne atfettiği büyük ehemmiyettende bellidir:

SÜLEYMAN'IN KANUNNÂMESİ

Yazar, Kanunî'nin başarılarını yayınladığı bu kanunnameye bağlar. Ülkenin geleceğini teminat altına alan bir kanundur bu. Padişah bu kanun hükümlerine riâyet edeceğini ve ettireceğine yemin etmiş, bütün devlet adamları da bu yemine katılmışlar. Kanunu hazırlarken de ülkesinin en değerli ulemâsı ile istişârede bulunmuş.

Bu kanunun başlıca hükümleri şunlar:

Devlet-i Âliye'nin idaresi ulemânın ve vükelânın mesuliyeti altındadır. Padişah doğru yoldan inhiraf ederse onu ikaz etmek ulema ve vükelaya düşer, zira saltanatın temeli dinî ve dünyevî kanunlardır. Pâdişah herhangi bir karar almadan önce istişare etmek zorundadır; kötülüğü önlemek her müslümanın vazifesidir. Bu işe en ehliyetli olanlar ise ulemâ ve vükelâdır. Çünkü; ulema şeriat ahkâmını en iyi bilen zümredir; vükela ise *umur-ı* siyâsiyye *ve zamanın icablarına* en çok vakıf olan kimselerdir.

Demek ki; bu iki zümre Padişah'ın yaptıklarında ahkâm-ı şeriyye (Hayreddin Fransızca metinde «siyâsi-dini kanun» tâbirini kullanıyor.) aykırılık görürlerse, bu aykırılığı önlemek için harekete geçmek zorundadırlar. Şöyle ki, önce Padişah'ı ikaz (bu kâfi gelirse maksad hâsıl olmuş demektir.) ederler. Bu yetmediği takdirde ikazlarının bir işe yaramadığını ordu kumandanlarına bildirirler. Padişah keyfî hareketlerine yinede devam ederse o'nu hal ile tahta aynı âileden bir başkasını iclâs ederler.

Demek ki; bu kanunun ahkâmına göre ulema ve vükelânın vazifesi, Avrupanın meşrutî hükümetlerinde millet meclislerinden beklenenin aynıdır. Hatta bu teftiş vazifesi yalnız dünyevî bir mükellefiyet olmayıp dinî bir vecibe de olduğundan bir kat daha mühimdir.

Bu kanuna riâyet edildiği müddetçe Devlet-i Âliye yükselmekte devam etmiş, bu kanundan inhiraf başlayınca devletin inkırazı da başlamıştır.

MİLLET MECLİSİ

Paşa ülkenin idbârını nizam-ı kadîmin bozuluşuna bağlar; ekalliyetler can ve mal emniyeti bulamayınca başka devletlerin himâyesine baş vururlar. Yabancı devletler için bir müdahale vesilesi olur bu.

Gâileler büyüdükçe büyür.

Tanzimat, yerinde tedbirlerle bu gidişi önlemeye çalışmıştır. Ne var ki, yapılan ıslahatı kâfi bulmayanlar da yok değil. Paşa, hıristiyan teb'ayla birleşerek bir millet meclisi kurulmasını isteyen aşırı hürriyetçilerle aynı fikirde değildir. Nazari olarak bu talepleri meşrû bulur. Evet, teb'a-yı şâhâne'nin refah ve saâdetidir. Lâkin bu aşırı hürriyet taraftarları, memleketin gerçek durumunu bilmemektedirler. Zamansız kurulacak bir millet meclisinin ne gibi tehlikelere yol açacağını düşünmemek, başlıca hataları. Aynı talepler gayri müslim teb'a tarafından tekrarlandığı zaman çok daha ihtiyatlı olmak lâzımdır.

(Devamı var)

SULTAN VAHİDEDDİN'in damadı
son sadrıazam M. TEVFİK PAŞA'nın oğlu
İSMAİL HAKKI OKDAY'ın
yakın tarihimize ışık
tutan hatıraları
Fiatı 30 Lira
YANYA'dan ANKARA'ya
Sebil Yayınevi P. K. 808 İstanbul

İBRET AYNASINDA

M.Ertuğrul Düzdağ — ÇEHRELER

Madam Berthe Georges-Gaulis

BİRKAÇ SÖZ

Sebil'in ilk sayısından itibaren bendenize lütf ile tahsis edilen bu sayfada «karınca kararınca» bir şeyler yazmaya çalışıyorum. Elimizdeki yirmialtıncı sayı ile ilk cildimiz tamamlanmış oluyor.

Bu vesile ile geçen yazılarımızın kısa bir muhâsebesini yapalım:

PARVUS

1-3 sayılarda «Alexandre İsrael Helphand Parvus» u tanıtmıştık.

«Parvus» takma adıyla yazı ve kitapları çıkan bu şahıs 1867 - 1924 yıllarında yaşamıştı. Rus Yahudisi idi. Lenin ve Troçki'nin arkadaşı meşhur bir komünistti.

Bu adam çeşitli mâceralardan sonra İstanbul'a gelmiş ve 1910-15 yıllarını burada geçirmişti. Bu beş yıl içindeki faaliyetleri karanlıktı. Bu esnada, bazı Türkçe gazete ve mecmualarda yazıları çıkmış dört tane de kitabı Türkçe yayınlanmıştı.

TEKİNALP

Sebil'in 4-11 sayılarında ise «Moiz Kohen Tekinalp»i inceledik. Selânikli bir Yahudi olan bu şahıs 1883-1961 yıllarında yaşamıştı. «Tekinalp» takma adı ile birçok makale ve kitapları çıkmıştı. Yazılarında «Türkçülük» yapmakta idi. Ziya Gökalp'ın arkadaşı ve asistanı olmuştu. Son zamanda ise «Munis Tekinalp» adı ile yazdığı için çok kimse tarafından müslüman tanınıyordu.

DÖNMELER

12-23. sayılarda ise Sabatay Sevi'yi ve ona bağlı olanların teşkil ettikleri «Dönmeler» zümresini ele aldık. Önce 1626-1675 yıllarında yaşamış olan «sahte mesih ve dönmelerin peygamberi» Sabatay Sevi'yi, sonra da Dönmeler'in tarihimiz boyunca millî ve ictimâî hayatımıza olan tesirlerini incelemeye çalıştık.

24-25. sayılarımızda ise, Dönmeler'in ölülerini gömdükleri, İstanbul'daki Bülbülderesi mezarlığından bazı fotoğraflar yayınladık. Bu fotoğrafların, ricamız üzerine, aziz kardeşimiz Necdet Tekkeli Bey tarafından çekildiğini ve - birkaç haftadır İstanbul'da bulunmadığımız için - yazılarının da başmuharririmiz muhterem Kadir Bey tarafından lütfen yazıldıklarını teşekkürle belirtmemiz kadirşinaslık icabı olacaktır.

Gelecek sayımızdan itibaren ise, yine yakın tarihimizde mühim bir rol oynamakla beraber - her nedense! - kendisinden pek bahsedilmeyen bir «Madam» hakkındaki incelemelerimizi takdim etmeye başlıyacağız.

GİRİŞ

Bu tetkikimizde, tanınmış bir Fransız yazarı ve «Fransız Genel-

Madam Berthe'nin kocası Georges Gaulis'in «Bir İmparatorluğun Çöküşü» adını taşıyan kitabı.

kurmayı'nın yakınlarından» Madam Berthe Georges - Gaulis ile Fransa'nın Fas genel valsi meşhur Mareşal Lovis Hubert Gonzal ve Lyautey, bu iki şahsın birbirleriyle ve M. Kemal Paşa ile olan münâsebetleri, konuşma ve yazışmaları ele alınacaktır.

GEORGES GAULİS

Madam Gaulis, Fransız gazetecisi Georges Gaulis'in karısıdır. Georges Gaulis 1895'te «Tan» gazetesinin muhâbiri olarak İstanbul'a gelmiştir. Ermeni mes'elesi, Girit, Türk - Yunan savaşı, Mısır ve Cezayir hâdiseleri hakkında yazdığı makaleleri ile tanınmıştır.

1912'de İstanbul'da ölen Georges Gaulis'in «La Ruine D'un Empire» (Bir İmparatorluğun Çöküşü) adında bir kitabı da vardır. 1913'te Paris'te basılmış olan eserin «Abd-ul-Hamid Ses Amis et Ses Peuples» (Abdülhamid, Dostları ve Halkları) şeklinde ikinci bir başlığı da vardır.

Kitap üç kısımdır: I. Abdülhamid: Yıldız köşkünde, diplomat, mâliyeci. II. Abdülhamid'in dostları : Almanlar İstanbul'da, İkinci Vilhelm Filistinde. III. Abdülhamid'in halkları: Sırbistan ve Makedonya, Bulgaristan ve Makedonya, Arnavutlukta.

Georges Gaulis'in vazifesi ve kitabı da fazladan gösteriyor ki, bu şahıs Fransız Hâriciyesi ve Erkânıharbiyesi için çalışmıştır. 1912 deki vefatından sonra ise aynı vazifenin, dul Madam Gaulise intikal ettiği muhakkaktır.

(Devamı var)

RIZA NUR'UN HATIRATINDA MADAM GAULİS

Beş altı gündür Lozan havasında yine siyâsi boralar, şimşekler, yıldırımlar başlamıştı. Her ağızda: Türkler sulbü imzalamazlarsa harb olacak, devletler ordular gönderecekler... İsmet bu sefer her defakinden daha ziyade telâşta. Yine yemeden içmeden kesildi.

Yine bir takım türediler Lozan'a doldu. Bunlar güya Türk dostlarıdır. Bize behemehal sulh yapmamızı, muâhedeyi imzalamamızı Türklere olan muhabbetleri namına tavsiye ve rica ediyorlar.

Bunlardan biri Madam Gaulis'dir. Yine bu da Nihat Reşat vasıtasıyla geldi. Karı İsmet'i aldatmaya çalışıyor. Bu Fransız karı benimle de görüştü. Ben de herkesin içinde: «Bize dost iseniz, Fransızları bizim lehimize muâhede maddelerini tebdil ettirmeye çalışınız. Başka lâf dost ağzına yakışmaz» dedim. Fena bozuldu. Lâkırdıyı ibrâmı bitirdi.

Bu kadın bir iki defa Türkiye'ye geldi idi. Hamdullah Suphi'nin delâleti ile gezmiş, dolaşmıştı. Mustafa Kemal ile de görüşmüştü. İstediği malûmat ve tetkikatı, keza bir çok paralar da almıştı. Bir de güya lehimize kitap yazdı. Halbuki gâyet iyi zan ve tahmin ediyorum ki, Fransa Hâriciye Nezâretinin casuslarındandır.

Fransa'da milli hareketten beri lehimize ne kadar kitap yazılmış ise hepsi bizim hükûmetten para alarak yazmışlardır.» (c. 3 s. 1146)

TESBİT — Sadık Özarslan

SÖZCÜKLERDEN GÜLÜCÜKLER

Aman efendim, başka eğlence aramaya ne hâcet!.. Açın kurumcuların sözlüklerini... açın, uydurukçacıların betik ve bitiklerini... Gülün gülebildiğiniz kadar. Eğlence mi? O da var. Uydurukçacılık öyle bir hastalık ki; sonra gelen, önce geleni «kazır atar.» Birbirlerine amansız rakîbdir şu anlı-şanlı uydurukçacılar... uydurmakta müsabaka hâlindeler. Bir de dinamit lokumu i'mâlinde..

Dil bu beyim dil!.. Dilim dilim edersen, nerede kalır benim dilim? Dikkat ediniz bakınız; yarışıyorlar; birbirlerini geçmeye çalışıyor adamlar. En çok uyduran en ileri... Lisânı en fazla karanlığa sokan en aydın!.. Hadi biraz frenkçe olsun; popüler olmak ve uyanık sayılmak uydurukça ile el ele.

Orun nedir diye sorsam size acaba bana ne cevab verirsiniz? Herhâlde burada bir matbaa hatâsı var; orun değil de onur olacak dersiniz, değil mi? Öyle değil işte... Uydurukçacı onu mevki yerine koymuş. Uydurukçacının mevkii yok artık; orun'u var... Sorunu var, zorunu var; daha kötüsü aklından zoru var. Ekin, o bildiğiniz ekin değil kardaş!.. Kültür demek; hars deniyordu, sonra ürün dendi... herhâlde hiçbirinden ürün elde edemediler ki; yeniden ekine başladılar. Koşutluk, koşul ile karıştırılmamalı...

Nenlere gelince nâneler gibi birşey... Bilinmeyenin açkıları... vay mekteb kaçkınları!.. Mübhem'e kuşku dersek, şüpheye ne denecek? Toplumsal ekinsel; sosyo-kültürel demekmiş... Pekiyi sosyo-kültürel ne demekmiş? İhtimâlin adı, belkilik... Neredesin olasılık? Olasılık, belkilik; be yazgaç birader; bu ne tilkilik? Yineleme, yeğleme... Sürme, özenme... Anlamadım dilinden, sakın gücenme!.. Betik derken el tetikte; yapıt derken aklın nerde? Maddî demek özdeksel; doğrusu hareketin ördeksel. Vicdân imiş bulunc dostlar; bulunun vezni kulunç... Olasılık, ölesilik; olanakta var bulanak. Gereksinme geğirmedir, yonuta uyar konut. Hizaya gelmek için bekliyorlar bir komut. Hedef, erek'se gâyesiz; sorununuz, mes'elesiz. Usallık, rasyonellik... Rasyonellik, züppelik.. Vezinsiz olmadı iş; ararım cümlenizi, her yerde fellik fellik.

Halkın diliymiş bunlar; halk nen'den neyi anlar? Koşuldan koşum anlar, olanaktan varrarak... Hayırlamak, reddetmek; hayır demek ne demek? Hayır'ınızda bile bir hayır yoktur demek... Yaşantı, kaşıntı; uygarlıktan aygırlık... Bilesin uydurmacı; yaptığınız hırsızlık! Aşamadır aşama, sosyalistçe yaşama; yaşama, yaşamama... Olmaz ki; böyle ama? Bilimsel, filimsel; her ikisi devrimsel; dilediğiniz hep sel... yaşamınız bilinçsel. Hayatınız yaşantı; hastalığınız kaşıntı... Galiba sırtınız kaşındı. İçeriğiniz soyut, dışarığınız somut; sözlerim karşısında somurt bakalım somurt!..

Eleştirme, leşleştirme; bu sözcüklere gülme!.. Bilinçleşmek, piliçleşmek; hakkımızdır elbet bizim gülünçlere gülüşmek. Yinelemek, iğnelemek; kanıtlamak, bu n demek? Gereksinme, sakın sinme!.. uydurukça sözcükleri, çekemem ben sineme. Yanıtlamak, anımsamak; yetişiyor yeni yamak. Ödün derken odun gelir; bağnaz derken kumarbaz... Bunlarla konuşup yazınca birşey misin yaramaz? Ödül derken hele bir gül; gül'e verilir mi ödül?!.. Ödül lâfını duyunca buna güler dahi düldül!.. Yapıt mıdır, çaput mudur? Yomut mu, yoksa put mudur? Yonut deyip geçiyorsun; tapacağın put yok mudur? Yanıtlamakta yanılmak; bunlara zordur dayanmak... yabancı söze aldanma; dön beriye sen bana bak! Tinsel, içi geçmişsel; çek tütünsel dumangaçı. Sözcüklerle, tümcelerle konuşmalar ne acı!.. Hoşunuza gittimi ki sözcüklerden gülücükler?

ALMANYA İNTİBALARIM

— 1 —

Bir hayli yorgun ve acıkmış olduğum için önüme konulan etli pilâvı iştahla yemeğe başladım. Buradaki simalar muhakkak ki, birbirinin âşinası idiler. Aralarında yabancı, bir bendim. Bu yüzden üzerimde mütecessis nazarların gezindiğini hissediyordum. Çok geçmeden çeşitli suallere muhatab oldum. Evvelâ yakınımdakiler, nereden geldiğimi, sonra da niçin geldiğimi sordular. Onlara durumu anlattım. Cevapları hayret verici idi. Zira konferansın yapılcağı yer, benim geldiğim Frankfurt'a çok yakın bir kasaba imiş. Doğrusu bu kadar yolu yok yere teptiğime üzüldüm. Fakat beni teselli ederek dediler ki:

«— Zararı yok. Konferansa daha iki gün var. Biz de gideceğiz. O zamana kadar burada misafir kalırsın, müsâid yerimiz vardır. Hep birlikte gideriz.»

Bu habere memnun oldum.

Bu muhâvere yakınımdakilerle olduğu için, nisbeten uzak masalarda oturanlarca duyulmamıştı. Bu yüzden bulunduğum yerden salonun nihâyetine doğru git gide daha uzakta bulunanlar tarafından arka arkaya hep aynı suallere muhatap oldum. Nereden geliyordum?.. Kimdim?... ve buraya niçin gelmiştim?!..

Umûmiyetle hepsi de «ehlen ve sehlen»'den sonra bu suali soruyor ve ben de hep aynı cevapları yarı buçuk bir Arapça ile yetiştiriyordum. Nihâyet araya kısa bir fâsıla girdikten sonra salonun bana göre en uzak kısmında oturan birisi aynı suâli tekrarlayınca biraz da yemek yememe fırsat verilmediğinden olacak ki; elimdeki pilâv tabağını kaldırarak buraya niçin geldiğim suâline:

«— Bu pilâvı yemek için» cevabıyla karşıladım.

mek için» diye karşılık verdim.

Bu iftar sofrasında bulunanların çoğu civardaki Üniversitede okuyan Arap talebelerdi. Terâvih namazından sonra ekseriyeti çekilip yurtlarına gittiler. Câmi'de ikâmet eden birkaç talebe ile başbaşa kaldık. Bana bu câmiin son derecede câlib-i dikkat olan kuruluş hikâyesini naklettiler!

Aachen Şehri Teknik Üniversitesi ile meşhurdur. Bugünkü Milli Selâmet Partisi Umûmî Reisi Muhterem Prof. Dr. Necmeddin Erbakan Bey de tahsilini burada yapmıştır. Umûmiyetle İslâm ülkelerinde fen tahsiline büyük bir ehemmiyet verildiğinden burada pek çok müslüman talebe vardır. Bunlar önceleri namaz kılmak için yer bulmakta güçlük çekiyorlarmış. Bu sebeple, üniversitenin müslüman olmuş bir mimar profesörünün de yardımı ile teşebbüse geçmişler. Bir miktar para toplanmış. Bu para ile Aachen Belediyesi'ne müracaat ederek câmi yapmak üzere bir arsa satın almışlar. Fakat bütün paraları arsaya gitmiş. Câmii nasıl yapabileceklerini düşünürlerken Cenâb-ı Hakk'ın lütfu ile ummadık bir fırsat zuhur etmiş. Şöyle ki:

Belediyece kendilerine câmi yapılmak üzere satılan arsa, vaktiyle İslâm Âlemi'ne karşı haçlı seferleri tertib ve teşvik etmekle meşhur Piyer Lermit'in evinin bulunduğu yermiş. Bunu haber alan klise, burada câmi yapılmasına müsaade edilmemesi için bir propaganda kampanyası açmış. Belediye, hukûken ikmâl edilmiş bulunan satış tasarrufundan rücu' için kanuni bir yol bulamamış. Her ne kadar câmi müteşebbislerine bu arsayı bir başkası ile tebdil etmek için ricada bulunmuşsa da, netice elde edememiş. Bunun üzerine ilâve bir tâviz mik-

Gazetemizin Almanya baskısını idare edecek olan değerli arkadaşımız MEKKİ YASSIKAYA Köln Havaaalanı'nda Başyazarımız Kadir Mısıroğlu ile görülüyor.

Salonda neş'eli bir hava esti. Yemeğimi bitirirken hatırıma İstanbul'dan getirdiğim sucuk pastırma gibi kahvaltılıklar geldi. Bunları kolaylıkla bulamıyacaklarını düşünerek, kendilerine ikram etmek istedim. Kalkıp bavulumu açarak çeşitli kahvaltılıklar çıkardım. Masanın nihâyetine varmıştım ki; bu salonda belki on defa tekrarlanmış bulunan bir suâle yeniden muhatap oldum. Bu kadar dalgın bir kimse tasavvur olunamazdı. Tam o anda ben de sual soranın kendisine sucuk ikram ediyordum. Bundan dolayı gelişimin sebebi olarak:

«— Size şu sucuğu ikram et-

bûriyetinde kalmış. Müteşebbisler, üzerinde vaktiyle Piyer Lermit'in evi bulunduğu iddia edilen arsayı Belediye'ye iâde ettikleri takdirde, onlara Üniversitenin hemen bitişiğinde daha geniş bir arsa vermeyi, üstelik de câmilerini -aşağı yukarı- yapabilmelerini temin edecek bir teberruda bulunmayı teklif etmiş. Bunun üzerine iki taraf pazarlığa oturmuşlar ve belli bir miktar üzerinde anlaşmışlar. Bu anlaşma neticesinde câmi müteşebbisleri hem Piyer Lermit'e izâfe edilen arsaya nazaran, üniversiteye daha yakın ve hem de ondan daha geniş bir arsaya sâhib olmuşlar. Üstelik de, bir miktar para elde etmişler.

Bu sûretle papazların kadim bir İslâm düşmanının vaktiyle evinin bulunduğu bir yerde, bir İslâm mâbedinin inşaasına karşı gösterdikleri tahammülsüzlük, Aachen Şehri'nde, Avrupa'da emsaline nâdir rastlanır bir câmiin vücud bulmasını sağlayan ilâhî bir lütuf olmuştur. Zira, Bilâl Moschie yani «Bilâl Câmii» adıyla te'sis edilerek Hz. Bilâl-i Habeşi'ye izâfe edilen bu câmi-i şerif, minârelidir.

Almanya'da câmi te'sisine müsaade edilirse de, minâre için pek çok güçlükler çıkarılır. Zira minâreyi şehirlerin hristiyanî mimârî üslûbunu bozmasından korkulur. belediyeler bunu açıkça ifâde ederek minâre yapımı için istenilen müsaâdeyi vermezler. Gerçekten bu gün Almanya'daki en büyük câmi olan Münih Câmii minâreli ise de müteşebbisleri, bu mâbedi ille de minareli olarak inşa etmek istediklerinden mahalli belediyece ancak şehrin 25 kilometre kadar dışında te'sisine müsaade edilmiştir. Bu hareket için de, yukarıda serdettiğimiz esbâb-ı mûcibe Münih Belediyesi'nce aynen ileri sürülmüştür.

Bilâl Câmii, iki katlıdır. Alt katında lokanta, misafirhâne ve kütüphâne gibi son derecede temiz ve modern bir sûrette tefriş edilmiş kısımlar vardır. Burada bazı idâreci talebelerle benim gibi arada bir gelen misafirler barındırılırlar. Burası, sağladığı islâmi havaya ilâveten Avrupa'nın modern otelleri derecesinde temiz ve bakımlıdır.

(Devamı var)

TUĞRA
MUSTAFA YAZGAN

FETİH HİTÂBESİ

— 3 —

Türkiye'nin tarihindeki büyük şahsiyetine kıyasla, bugün Batı'nın batısındaki kapitalist ve Batı'nın doğusundaki sosyalist ve komünist emperyalistleri tarafından yağma edilmek istenecek hâle gelmesinde, elli yıldır tatbikattan kaldırılan «Allah'ın irâdesi» nin en küçük bir vebâl payı yoktur. Türkiyenin bugünkü manzarası, devrimbazların dayandıkları bütün temellerin çürüklüğünü, kofluğunu, basitliğini ve geçersizliğini bilfiil ve açıkça haykıran, ortaya koyan bir iflâs tablosudur.

Siyâset, söz düellosu ile rey kapma oyunu hâline gelmiştir. Millet, siyâset kumarbazlarının masalarında oyuncak hâline getirilmiştir. Müslüman-Türk Milleti'nin ve onun kaderine bağlı olarak dünyadaki bütün İslâm Devletlerinin, elli yıl evvel kestiğimiz başının yerinde, şimdi o başın mâbeyncisi bile olamıyacak ehliyetsizlik içinde bir takım başlar türemiştir. Acı hakikat şu ki; milletin varlık-yokluk kaderi, bu adamların eline ve vicdanlarına terkedilmiştir. Takvâ sahibi, âlim, fazıl, müdebbir, mü'min kişilerden ziyâde, iyi kulis çevirenlerin baş olma şansı bu kadar yüksek olunca, her nefs kendini Cumhurbaşkanlığına bile aday görebilir.

«— Emânetler ehil olanlara verilmeyince kıyamete intizar ediniz» hadîsindeki derin mânâyı şimdi daha iyi anlıyoruz.

Haksızlıklar karşısında, hakkı haykırmak borcuyla, Türkiyenin içinde bulunduğu içtimâî manzaraya bakıyoruz.

Millet, aynı din, aynı imân, aynı ideal'de birleşen, mâzı, hâl ve istikbal bütünlüğü içinde coğrafi, tarihî, siyasî, içtimaî, iktisadî ve bilhassa kültürel (harsî) bir varlık ve şahsiyet ifâde eden sosyolojik bir vâkıadır. Milletin gerçek tarifi bu olduğu halde, bugün bu tarifin bütün unsurlarında gittikçe keskinleşen bir ayrılık ve parçalanma görüyoruz. Dün'e kadar mâsum ideolojik fikirler seviyesinde tartışılan bu târif ve unsurlar, ideolojik fikirlerin siyasî parti mihraklarında temsil edilmesi sonunda, bugün birbirine merhametsiz kampların doğuşuna yol açmıştır. Aynı vatanın çocukları, batı ajanlarının telkinleriyle mânâsız ve sun'i bir «Solcu-Sağcı» ayrılığına düşerken, solcular ve sağcılar da kendi aralarında sâdece menfaat, hırs ve nefsâniyet kavgasının neticesi olarak hiziplere, gruplara, partilere, kamplara ayrılmışlardır.

Arkadaşlar!

İyi biliniz ki, bu ayrılıklar ve parçalanmalar, solcuları da, sağcıları da haysiyetsizce istismar eden enternasyonal masonizmin, siyonizmin ve İslâm düşmanlarının işine yaramaktadır.

Bu oyunu bozmak için, en küçük bir parti menfaatına, siyâsete ve ard düşünceye sahip olmadan, önce aldatılmakta olan bütün solcuları, daha sonra milliyetçi ve mukaddesatçı cephemizi içinden zayıflatan kardeşi kardeşe kırdıran bütün fikir ve kanaat ayrılıklarını, hizipleri, grupları son derece samimî bir teslimiyetle «*İslâm sancağı*» altında toplanmağa, birleşmeğe, bütünleşmeğe, kuvvetlenmeğe, Allah dâvâsından başka her beşerî telâkkiyi reddetmeğe, kardeş olmağa, mü'min ve muvahhid bir millet olmağa davet ediyoruz!

İSLÂM ÜLKELERİ ARAŞTIRMA VE İSTATİSTİK MERKEZİ

İstanbul'da toplanan İslâm ülkeleri konferansı'nda, Ankara'da bir istatistik merkezi kurulmasına dâir bir «temenni» kararı alınmıştı. Bilahare Ankara'ya gelen İslâm konferansı Umûmi kâtibi Kerim Gâye, alâkadarlarla görüşmüş ve «Devlet İstatistik Enstitüsü» İslâm Ülkelerinin iktisâdi ve ictimâi durumlarını araştıracak bir merkezin faaliyete geçirilmesi için gerekli bütün hazırlıkları ikmal etmiştir.

Kısa adı «İESAM» olan bu merkezde her İslâm ülkesi birer istatistik ve plânlama müdürü ile temsil edliecektir.

IYD EMİN

Uganda Devlet Reisi Iyd (Bayram) Emin'e sûikasd yapılması dolayısıyla bütün dünya basınında çeşitli tefsirlere yer verilmiştir. Bizzat kendisinin iddia ettiğine göre ise bu sûikasdi CİA tertiplemişmiş...

Alâka çekici beyan ve tavırlara pek düşkün olan bu sevimli müslüman liderin bu sözlerindeki doğruluk derecesini kestirmek mümkün değildir.. Ancak bu vesile ile şunu belirtmek isteriz ki, bu gbi hâdiseleri yabancı haber ajanslarından takib eden Türk basını, müslüman isimlerini ecnebilerin değişik telâffuzlarına göre aktarmakta bunların asıllarının ne olduğunu anlamaya çalışmamaktadır. Hakikaten bu İdi Amin'in aslının da «İdi» değil, «Iyd, yani «bayram» ve «Âmin» değil «Emin» olduğunu kimsenin farkında olmaması gibi... Vaktiyle Ahmed Şükrâni'yi de hep ecnebilerden aldıkları gibi Ahmed Sukorno diye yazmıyorlar mıydı!..

MUÂDELET

Yıllardanberi, yüksek tahsillerini çeşitli İslâm Ülkelerinde yapmış olanların diplomalarının muâdeleti kabul olunmuyordu. Bu gibi kimseler, diplomalarının tanınmaması sebebiyle hiç tahsil görmemiş gibi bir muâmeleye tâbi tutulmaktaydılar.

Nihayet âşikâr bir haksızlık teşkil eden ve bir çoklarının mağduriyetine sebep olan çeşitli İslâm Ülkelerindeki üniversiteleri bitirenlerin ellerindeki diplomaların Türk Üniversitelerinden verilenlere muâdeleti tanınmıştır. 19 Hazirandan itibaren bu gibi diplomaların tasdikine başlanıldığı öğrenilmiştir.

KIT'A SAHANLIĞI

Türkiye ile Yunanistan İsviçrede Ege'deki kıt'a sahanlığı mes'elesini görüştüler. Türkiye'yi stratejik bir çenbere alan Yunanlılar çoktan beri bu çenberin zorlanmasından rahatsız ve tedirgindirler. Mes'eleyi, köklü olarak ele almadıkça halletmeye imkân yoktur.

Bu millet General İsmet'in hatalarının cezasını daha nekadar çeçecektir. Hazır mes'ele olmuşken şu işi baştan konuşsak olmaz mı?!. Yunanlılar CHP nin şâir lideri Ecevit'in kardeşleri iseler de bizimle hiç bir akrabalıkları yok ya!.. Hazır Ecevit de iktidardan uzaklaştırılmışken...

TOPKAPI

İçinde emsalsiz tarih hazinelerimizin saklandığı Topkapı Sarayı Müzesi az kalsın soyuluyordu. Bir hamiyyetli memurenin uyanıklığı sâyesinde yakalanabilen soyguncu, alâkadarlara iyi bir ders vermiş oldu. Tabii alan olursa...

Bu kadar değerli bir hazinevi yangın ve soygunlara karşı korumak için nekadar iptidâi tedbirlerle iktifa edildiğini bilenler bu tek başına hareket eden cür'etkâr soyguncuya şaşmazlar. Zira bu muhteşem saray hazinesini altı buçuk asır koruyan Osmanoğullarının vatandan ayrılışından sonra burasının CHP ileri gelenlerince nasıl soyulduğu mâlûmdur.

Bu hususta 1951 yılında TBMM. ce yaptırılan resmi tahkikat bu acı gerçeği ortaya koymuşsa da ne yazık ki- hiç bir mes'ul şahıs bulunamamıştı.

O zaman bu tahkikatı yürütmeye me'mur olan Istanbul meb'usu Salih Keçeci Bey'in bütün gazetelere geçen beyanatı utanç vericiydi. Sultan Vahideddin ayrıldıktan sonra burada sayım yapılmış ve herşeyin yerli yerinde olduğu görülmüştü. Bu hususta resmî zabıt vardı. Fakat sonra... Ah onu sormayınız!..

—oOo—

TÜRKİYE İKTİSÂDEN AVRUPA'YA RAKİP OLACAK

Amerika'nın dört büyük bankasından biri olan «Chase Manhattan Bank»ın bir raporunda Türkiye, yakın bir gelecekte Avrupa'ya iktisâden rakip bir duruma gelecek ülkelerden biri olarak gösterilmiştir. Bu rekabetin, Batı Avrupa'yı şiddetle sarsacağı iddiasına da yer veren rapor, bütün dünyada çeşitli akisler uyandırmıştır.

Türkiye'de CHP iktidarının nihayete ermesinden yani 1950 lerden sonra başlatılan iktisâdi hamlelerin eseri olan bu netice, yarı münevverlerimizin Avrupa karşısında içine düştükleri aşağılık duygusunun yersiz ve mesnedsiz olduğunu ispat etmesi bakımından son derecede câlibi dikkattir. Demekki, baştanberi bir takım hukuki inkılâblarla uğraşıp halkı küstüreceğimize, ciddi sınâi hamlelere yönelseymişiz, Avrupa'ya yetişmemiz hatta geçmemiz çoktan gerçekleşmiş olacakmış... Her neyse zararın neresinden dönülse yine de kârdır.. Fakat, kalkınmamızın hâlâ içten ve dıştan baltalanmakta olduğu da bir vâkıadır. Bu hususta, anarşist sol'un ihdas ettiği ve teşebbüs güç ve şevkini büyük ölçüde zaafa uğratan huzursuzlukları önlemek, ilk tedbir olmalıdır. Fakat, heyhat!...

HAK YOL İSLÂM!..

Mayıs Ayı'nın ilk haftalarında Karaman'da duvarlara «*Hak Yol İslâm*» sloganını yazarken güvenlik kuvvetleri tarafından yakalanan ve ilk sorgularını müteâkip tevkif edilen Adem Akın ve Veli Mıh, geçtiğimiz hafta Persembe günü tekrar hakim huzuruna çıkartılmışlardır.

Karaman'da sokaklara «Hak yol İslâm» sloganını yazarken yakalanıp tevkif edilen gençlerden Adem Akın (solda) ve Veli Mıh (sağda)

Hatırlanacağı gibi, Karaman'da, karşı grupların cadde ve duvarlara «*Kaatil İktidar*, Kaatil Oligarşi, Tek Yol Devrim, Köpek Türkeş, Kurtuluşa Kadar Savaş, Devrimciler Ölür, Devrimler Ölmez, Yurtsever Genç Sosyalistler, Devrimci Genç Sosyalistler» gibi yazılar yazılmasına karşılık «Hak Yol İslâm» sloganını yazdıkları iddiasıyla yakalanan Ali Naci Dağlıoğlugil, Adem Akın, Veli Mıh Karaman Cumhuriyet Savcılığındaki ilk ifâdeleri neticesinde Sulh Ceza Mahkemesi'ne havale edilmişler ve bunlardan *Adem Akın* ile *Veli Mıh* tevkif edilmişlerdi.

Geçtiğimiz hafta içinde ikinci def'a hâkim huzuruna çıkartılan ve inançlarının kavgasını veren bu iki Akıncı Mücâhid mahkemeye gelmeyen ve bu sebeble ifâde veremeyen, görgü ve bilgi şahitleri sebebiyle tutukluluklarının devamına, mahkemenin temmuz ayına bırakılmasına karar verilmiştir.

Hadiseyle alâkalı olarak Karaman Akıncılar Derneği eski başkanı Ali Naci Dağlıoğlugil gazetemize bizzat gelerek, Adalet Bakanlığı'na yazdığı 4 sahifelik -hâdiseleri izâh edendilekçesinin fotokopisini vermiş ve bu hususta şöyle demiştir:

●

«— Sol grupun imansızca ve bir robot gibi başkalarının emir ve idaresiyle, duvar ve direklere yazdığı menfur yazıları silmek gayesiyle, hareket etmiştik. Ancak bizim bu teşebbüsümüz, yanlış anlaşıldığından ve bu arada «Tekyol İslâm» sloganı yazılırken, emniyet kuvvetlerince yakalanan bizler; önce poliste tartaklandık, bilâhare ifâdemiz için gönderildiğimiz savcılıkta, daha içeri girer girmez bizlere suç istinâd edebilmek için tahrik edici mâhiyette konuşulmuştur Adem Akın ve Veli Mıh isimli kardeşlerimiz, sevkedildikleri mahkemede tevkif edilmişlerdir. İnanıyoruz ki en kısa zamanda adâlet tecelli edecek ve içleri iman dolu kardeşlerimiz hakkında, ergeç beraet kararı verilecektir!.»

Enerjik ve çalışkan Adalet Bakanımız İsmail Müftüoğlu'nun mes'eleye lâvıkı veçhile eğileceğinden eminiz.

ÇIPLAKLIK

Ötedenberi çıplak kadın resimleri neşretmekle tanınmış bulunan bir Istanbul gazetesinde Cannes plajlarında yapılmış bir takım röportajlar yayınlandı. Yer yer, insandaki fıtri haya hissini körelten ve ar damarını çatlatan çıplak resimlerle süslenen (!..) bu röportajların sonunda yine kendileri ilmî bir gerçeği ifâde ederek: «çıplaklığın bir moda değil, psikiyatrik bir hastalık olduğunu» yazdılar. Evet, ruh hastalıkları mütehassıslarınca teyid edilen bu keyfiyet doğrudur. Fakat sadece vücûdlarını teşhir edenler hakkında değil!. Bu gibilerin müstehcen resimlerini fütursuzca neşretmeyi itlyad haline getirenler -belki- bunlardan da hastadır.

Mahud gazetenin mensuplarından rica etsek de ruh hastalıkları mütehassıslarına bir de şu suali sorsalar:

«Kim daha ağır hastadır çıplaklar mı, yoksa onların resimlerini her Allahın günü basıp yayanlar mı?!..»

Atom konferansında : Atomun sulhçu gayelerde kullanılması için Cenevrede yapılan konferans muvaffakıyetli bir şekilde devam etmektedir. Konferansta Türkiyeyi Profesör Soyhan (solda) temsil etmektedir. Yukarıda Türk Profesörü, konferansın açılış merasimi sırasında Ukrayna delegesi Profesör L. Palladine ile görüşüyor. İki profesör Yiddiş lisanı ile görüşmüşlerdir. Yiddiş Rus yahudilerinin konuştuğu Almanca, İbranice ve Slavca ile karışık bir lisandır.

Yurtdışındaki mümessillerimiz arasında halâ böyle zâhiri türk, bâtını ecnebî olanlar yok mu acaba? 10 Ağustos 1956 tarihli Yenisabah Gazetesi'nden iktibas edilmiş bulunan yukarıdaki haberin üzerinden tam yirmi yıl geçmiş bulunuyor. Yirmi yıl sonra bu durum değişti mi acaba?.. Araştırmaya değer sanırız.

SATILIK

DENİZ MANZARALI GENİŞ KAT

Beşiktaş, Serencebey Yokuşu'nda fevkalâde deniz manzaralı beş odalı kaloriferli kat acele satılıktır.

Müracaat: Tel: 26 38 96

ORTANIN SOLU, MOSKOVA YOLU:

Mâhud ortanın solu sloganı ortaya çıktığı zaman gerçekleri teşhisde ekseriya yarı münevverlerimizden daha büyük isâbet kaydeden halkımız, bu sözü «Ortanın solu, Moskova yolu» tekerlemesiyle tefsir etmiş ve bu gidişin, Moskof dostluğunda karar kılacağını ifâde eylemişti. O zaman bu tefsir tarzından kendilerinin, Rus dostu ve binâenaleyh komünist oldukları yolunda bir itham mânâsı tevehhüm eden CHP'liler, bunu şiddet ve ısrarla reddetmişlerdi. Fakat işte, Ecevit'in sosyalist ülkeleri birer birer dolaştıktan sonra, nihâyet Rusya'ya gitmesi, bu teşhisin doğruluğunu isbat etmiş bulunmaktadır.

Fakat bunda ne var diyeceksiniz. Rusya'ya gitmek mutlaka Rus dostu olmak demek midir?! Elbette ki hayır. Fakat Ecevit'in bu seyahati dolayısıyle sol basında yazılıp söylenenlere bir göz atarsanız, Rus dostluğunun nasıl fütursuzca tezgâhlandığını hayret ve dehşetle derhal farkedersiniz. Hattâ bizzat Ecevit'in Ruslar hakkındaki bâhişkâr sözleri bile, tek başına ortanın solu sloganının Moskova yolu durağına varmış bulunduğunu ortaya koymak tadır. Ruslar, bizimle barış içinde beraber yaşamak istiyorlarmış. Rusların Türkiye'ye hiç bir husûmetleri yokmuş vs. vs..

İnsanın bu sözlere kanması için hiç tarih bilmemesi gerekir. Efendiler, şu Moskof gâvuru ile son ikiyüzelli yılımızın tam elli yılını yani beşte birini harb hâlinde geçirmiş değil miyiz? Bu müddet zarfında, ondört kere bir ölüm kalım boğazlaşması yapmamış mıyız?

İnsan, vâkıâların olsun tekzibinden korkmazsa, her şeyi söyliyebilir. Meşhur sözdür, dilin kemiği yok ya!..

BİR CELLAT MAAŞ bağlanmasını istiyor

İnkilâptan bu yana üç bin kişiyi astığını iddia eden cellat Ali « Ben cellatlığımla memleket vazifesi yaptım » diyor

1957 yılında «Yeni Sabah» Gazetesinde yayınlanan düşündürücü bir haberin klişesi

DİYANET CÂMİASINDA NELER OLUYOR?.

Cumhurreisinin Diyânet İşleri Teşkilât Kanununu ikinci defa veto etmesi, Diyânet câmiası ve efkâr-ı umûmiyede büyük bir aksülâmelle karşılanmıştır. Buna mukabil Türkiye Yüksek İslâm Enstitüleri ve İlâhiyat Fakültesi Mezunları Dernekleri Federasyonu ve Türkiye İmam Hatip Liseleri Mezunları Dernekleri Federasyonları ile Y. İslâm Enstitüleri Talebe Cemiyetleri Federasyonu Reislerinin Cumhurreisine bu vetodan dolayı o'nu teyid eder tarzda telgraf çekmeleri, geçenlerde Ankara'da yapılan T.İ.E.M.D.P. nin kongresinde büyük ölçüde münakaşalara sebep olmuştur. Bu üç federasyon ile Diyânet teşkilâtına hâkim olan zihniyet protesto edilmiştir.

Bu hareketin çirkinliğini ortaya koyan beyannâmeyi aynen dikkatlerinize sunuyoruz:

YÜKSEK İSLÂM ENSTİTÜLÜ VE İLÂHİYAT FAKÜLTELİ KARDEŞLERİMİZ

Türkiyenin içinde bulunduğu şartlar bizlere büyük vazifeler yüklemektedir. Güzel Yurdumuzu, emperyelizmin kucağına itmek ve bizi öz vatanımızda teslim almak isteyen güçler, son günlerde alabildiğine gemi azıya almıştır.

Son Gaziantep hâdiseleri bunun en güzel örneğidir.

Yüksek Dini tahsil görmüş kardeşlerimiz, en güç sartlar altında vazifelerine devam ederlerken, Federasyonumuzun tutumu ve bilhassa son zamanlarda sol basında çıkan beyanatları gerçekten düşündürücüdür.

Bilhassa, İslâm'a karşı takınılan tavırları hoş gören ve tasvipkâr bir vaziyet alan bu zihniyet, mutlaka gereken cevabı SİZDEN almalıdır. Kimin neye karşı olacağına ambargo koyma durumunda değiliz. ama bizleri temsil ettiklerini iddia edenlerin muhtevamıza düşman olmalarına tahammül edemeyiz. Ayrıca İmam-Hatip Lisesi Mezunlarının Üniversiteye girmesi gerektiğini iddia eden bir zihniyeti de kesinlikle kabul edemeyiz.

KARDEŞLERİMİZ. mevcud kadronun mahâretleri hepinizce bellidir. Devlet dâirelerindeki makamlarına dayanarak vazifeli kardeşlerimizin üzerinde Demokles'in kılıcı gibi dolaşmalarına daha fazla tahammül etmemiz mümkün değildir.

Yüksek İslâm Enstitülü ve İlâhiyat Fakültesi Mezunu kardeşlerimizin hiç bir kaygıya kapılmaksızın, zihniyetlerini ve inançlarını açıkca ortaya koymalarının zarûri olduğuna inanıyoruz.

Siyâsî yatırımları için bazı makamların gözüne girmeye çalışmaktan başka bir gâyeleri olmıyan Federâsyon mensupları ile aynı görüsü paylasmıyacağınıza inanıyoruz. Hiçbir siyâsî yatırıma peşkeş çekilmemesi gereken İslâm düşüncesini bu zihniyet tarafından temsil edilmekten kurtarmalıyız. Kurtarmalıyız ki; vebalden kurtulabilelim. Bünyemizde çıkan çatlak seslere son verelim. Saygılarımızla.

Yüksek İslâm Enstitüsü ve
İlâhiyat Fakültesi Mezunu
Kardeşleriniz

İSLÂMDA KİTLE EĞİTİMİ
Dr. HASAN KÜÇÜK
sırdaş yayınları
P.K. 1377 Sirkeci-ist
toptan %25 iskonto
fiatı: 20 TL

Millî Gençlik
FİKİR, SANAT, AKSİYON
Aylık dergi

ZEKÂT
İKTİSÂDÎ MESELELERİN HALLİ

Yazan: Dr. Yusuf KARADÂVÎ — Tercüme: Dr. Mustafa BİLGE

— VII —

«Ensardan bir zat Hz. Peygamber'e geldi ve kendisine sadaka verilmesini istedi. Peygamberimizle şöyle bir konuşma cereyan etti.

— Evinde hiç bir şey yok mu?

— Evet.. bir klimim var. Bir kısmını yere sereriz, bir kısmını giyeriz. Bir de su içtiğimiz kab var.

— O halde onları bana getir.

Sahabî onları Hz. Peygamber'e getirdi. Peygamberimiz onları aldı. Ve etrafındakilere hitâben:

— Kim bunları satın alır? diye sordu. Birisi ben onları bir dirheme alırım dedi. Hz. Peygamber iki üç defa daha fazla verecek kimsenin olup olmadığını sordu. Sonra bir başkası çıktı ve:

— Ben onlara iki dirhem veririm dedi.

Hz. Peygamber malları ona verdi. İki dirhemi aldı. Bu defa iki dirhemi malın sahibi olan zata verdi:

— Bu iki dirhemin biri ile âilene götürmek üzere yiyecek al, diğeri ile de bir balta al ve bana getir.

Sahâbenin getirdiği baltaya Hz. Peygamber eliyle bir sap taktı ve ona;

— Şimdî git odun kes ve taşı (Odunculk yap) ve tam onbeş gün bana görünme.

Sahâbe gitti odun kesti ve sattı. Hz. Peygamber'e geldiğinde elinde on dirhem kazancı vardı, bir kısmıyla yiyecek aldı. Hz. Peygamber ona;

— İşte bu durum yarın kıyâmet günü alnında bir siyahlık bulunmasından çok daha hayırlıdır dedi ve ilâve etti;

— Yardım istemek ancak şu üç durumda olabilir.

a) Çok şiddetli fakirlik.

b) Şiddetli borç altında kalma

c) Üzerinde diyet borcu bulunmak.»

Bu hadis-i Şerifte Hz. Peygamber fiilî olarak bizlere bir misâl vermiştir. Hadiste zikri geçen ve zekâttan pay isteyen sahâbe ensardandı ve çalışmaya, kazanmaya gücü vardı. Hz. Peygamber ona zekâttan pay verebilirdi ama vermedi. Onu işe sevketti, kendi kazancını temin ettirdi. İşte bu misâle göre islâmî bir cemiyette veliyyülemir olan müslümanların önderi olan kimse cemiyette bu durumda olanlara kendi helâl kazançlarını temin edebilecekleri iş yerleri açmalıdır. Böyle işyerleri açmakla mükelleftir.

Bu Hadis-i şerif İslâmiyet'in ne yüce bir nizâma sahib olduğunu göstermeye kâfidir.

Böyle bir durumda zekâtın gördüğü iş ne olacaktır. Hadis-i Şerifte görüldüğü üzere durumu zayıf olan fakat kendilerine bir yardım yapıldığında kazançlarını çalışarak temin edebilecek sanat sahiplerine yardımcı olmak. İşte zekât bu kimselere böyle imkânlar temin edecektir ve onlarla çalışıp kazanan ve helâl kazançlarıyla geçinenler grupuna katılacaklardır.

Zekâta kimler müstahaktır. Bilinmesi gereken en mühim mes'elelerden birisi de budur. Fıkıh âlimlerimiz Maişetini temin etmeye kaadir olduğu halde kendini nâfile ibâdete veren bir kimseye zekât düşmez» diyerek böyle kimseleri zekâta müstahak kimselerin dışında bırakmışlardır. Zira meşgûl olduğu ibadetin sadece kendine faydası vardır. (1)

Bu arada şunu da hatırlatmak lâzımdır ki; İslâm'da ruhhâniyet yoktur. Bunun yanında hemen şunu belirtelim ki; tâlib-i ilme zekât düşer. Zira faydalı ilim tâlibi olan kimse aynı zamanda cemiyet üzerine farz olan bir işi görmekte yani farz-ı kifâye ifâ etmektedir. Tahsil ettiği ilmin faydası cemiyetin istifadesine arzolunacaktır.

(1) Bk. el-Ravza Linnevevî, c. II s. 309; Mecmû' c. VI. s. 191

HACI ABDURRAHMAN BEŞİKÇİ MAHDUMLARI KİTABEVİ
Ahmed Fâruk Beşikçi
TOPTAN VE PERAKENDE SATIŞ HER TÜRLÜ TÜRKÇE, ARAPÇA, DİNÎ, MİLLÎ AHLÂKÎ, İLMÎ, TARİHÎ ESERLERİ KİTABEVİMİZDEN TEMİN EDİLİR.
Çarşıcamii Karşısı No: 13
Tel. : 1512 - 2718'den
TRABZON

Sebil

DİN

— XXVI —

Sual: Ebul-Alâ'nın âhıret hakkındaki fikri nedir?

Cevap: Divanında gördüğümüz aşağıdaki sözler âhırete iman ettiğinde şüphe bırakmaz. «Müneccimle tabip, cesedler haşrolunmaz dediler. Ben de onlara kendinize geliniz! Eğer sizin sözünüz sahih çıkarsa ben zarar etmem. Ama benim sözüm sahih çıkarsa siz mutazarrır olursunuz, dedim (1)

Ve Allahın kudreti bir hakikattır. Halkı mahşerde toplamak ve ölüleri diriltmek onu âciz bırakmaz.»

«Cenneti âlâda ebedi kalmayı ve ondaki hayatı (dünya hayatının) adedi az olan günlerinin nimetleriyle mübayaa eden kimse zarardadır.»

Sual: Ruhun bekası hakkındaki felsefi deliller nelerdir?

Cevap: Bunları «Maddiyyun Mezhebinin İzmihlâli» adlı eserimde mütalea edebilirsiniz (2) Lâkin bunların birincisi olan kabul ve ittifak-ı umûmî delinin daha sonra okuduğum bir ingilizce kitapta biraz farklı olarak izah edildiğini gördüm. Bunun hulâsası şudur: Medeni ve vahşi bütün kavimlerin dinleri hakkında yapılan tetkiklerden bunların esâsen cennet ve cehenneme inandıkları ortaya çıktı. Bunları yani cennet ile cehennemi muhtelif suretlerde tasvir ve tavsif ediyorlarsa da mevcûdiyetleri hakkındaki kanaat değişmiyor. Bu bir hayal değildir şüphesiz. Zira o takdirde aklın umûmî ve büyük bir yalan husûle getirecek sûrette yaratılmış olduğunu kabul etmemiz lâzım gelecektir. Binâenaleyh bu fikrin insanlara şuuraltı tarafından telkin edildiğini kabul etmek icap eder.

İşte azizim! Verdiğim tafsilâttan âhırete imanın akla muhâlif değil, bilâkis muvâfık bir itikad olduğunun anlaşıldığını zannederim. Volter bile bunun insanlara telkinini hey'eti içtimâiyenin levâzım ve menfaati icabından olduğunu itiraf ediyor. Yalnız ruhun bekasını isbat edecek nazari ve kat'i delil olmadığı fikrinde bulunuyor. Fakat akl-ı selim mücâzat ve mükâfat-ı uhreviye, Allahın varlığına imanın zarûri bir netîcesi olduğunu teslimde tereddüd edemez. Bunun ilâhi adâletin muktezası olduğunu kat'iyetle hükmeder.

Kur'an-ı Kerim de bunun vuku bulacağını sarâhaten haber verdiğine göre bir müslüman için artık bu hususta şekk ve şüpheye mahal kalmaz. Zaten akıl ve hikmetin muktezası da daima ihtiyata en muvâfık olan hareket tarzını ihtiyar etmektir.

Hz. Ali münkirlerden birine «Eğer iş senin dediğin gibi çıkarsa cümlemiz halâs olur kurtuluruz. Amma bizim dediğimiz gibi çıkarsa biz halâs oluruz, sen ise helâk olursun.» demiş ve bunun üzerine o da müslüman olmuştur.

İman Hakikatleri Etrafındaki Suallere CEVAPLAR

İSMAİL FENNÎ ERTUĞRUL

1 — Bu beyitler Hz. Ali'nin aşağıdaki gelecek olan sözünden alınmıştır.

(2) Ruhun bekası hakkındaki felsefi deliller:

a — Kabul ve ittifak-ı umûmi delili:

Ruhun bekası mes'elesi pek mühim bir meseledir. Bütün milletlerin mükerrer ve derin tetkikleri neticesinde ruhun bakası kabul edilmiştir. Zira ölülerinin ruhları için dua ve tasadduk etmekte ve kabirlerini ziyârete gtimektedirler. Bu kadar mühim bir meselede ruhun bakasını hep birlikte kabul etmeleri, ibâdet, taat, ve tasadduk gibi nefsin arzusuna aykırı bir takım zorluıkları ihtiyar etmeleri rubun bakasının bir hakikat olduğuna delâlet eder.

b. Tûl-i emel delili:

İnsanda saâdet, hakikat, hürriyet için pek ziyâde bir emel ve iştiyak vardır. Halbuki bunlara bu dünya hayatında ancak pek noksan, pek esassız, pek çabuk zâil olur bir sûrette nâil olmaktadır. Bu arzu ve emellerimizin bizim tabiatımızdan neş'et ettiği şüphesizdir. Cenab-ı Allah fâidesiz, hikmetsiz bir şey yapmaz. Binâenaleyh bu âlemde dâima boşa çıktığı halde, kalbimizden izâlesi mümkün olmayan bu ümid ve emellerin diğer bir âlemde meydam fiil ve hakikate gelmesi icab eder.

c. İnsan ruhunun basitlik ve ruhâniyetinden mustahrectir.

Beden bir takım çeşitli eczâdan mürekkeptir. Bir nehrin suları dâima yenilenmekte olduğu gibi bu ecza da dâimi sürette yenilenmektedir. Bunlar nihâyet zâyiatını temin edemiyecek bir hâle gelir. Bu yenilenme sona erer ve ölüm vukua gelir. Beden kendisini meydana getiren unsurlara inhilâl eder.

Fakat ruh böyle eczadan mürekkep ve maddi olmayıp basit olduğundan yenilenmeyip vahdet ve ayniyetini dâima muhafaza ettiğinden cismin fenâ ve izmihlâlini icap ettiren gıdasızlık ve teceddüd gibi sebepler kendisinde mevcud değildir. Binâenaleyh böyle basit, parçalanmayan, değişmez bir asla, ölümün tesiri olamaz.

d. Adâlet-i ilâhiye delili:

İnsanda adâlet fikri var. Faziletin mükâfata, kötülüğün mücâzata lâyık olduğunu akıl ve vicdanı kendisine haber veriyor. Halbuki bu dünyada fazilet erbabı daima mes'ud olmadıkları gibi kötü kişiler de saadetten mahrum değildir. Bilâkis bazan kötülük cezasız kaldıktan başka nimet galebe çalıyor. Fazilet takdir edilmedikten başka yolsuzluğa da düçar olabiliyor. Halbuki adâletin muktezası intizam ve faziletin mükâfata mazhar olması ve kötülüğün de mücâzata düçar olmasıdır. Binâenaleyh bu Dünyada vukua gelen haksızlıklardan dolayı, hakkın sâhibini bulması için bir uhrevi hayatın varlığı şüphesizdir.

OTO MAZOT

BİLUMUM MAZOT POMPA AYARI VE YEDEKLERİ

Pangaltı, Dolapdere Cad. 178-180
Tel. : 47 14 64 İSTANBUL

İNKILÂB MEZÂLİMİ

TÜRK MİLLETİ'NDEN GELECEĞİN TARİHÇİSİNE RAPORLAR

TAHRİB EDİLEN ESERLERDEN:

EMÎR MUSA MESCİD MEDRESE ve TÜRBESÎ

İ. Hakkı Konyalı

— II —

Bu külliye tarihî Ortakale'nin Pazarkapısı dışında Medrese sokağını süslüyordu. Şehre hâkim yamaca, bir kartal haşmetiyle kurulmuştur. Ben «Abideleri ve Kitâbeleriyle Karaman Tarihi» adlı kitabımı hazırlarken bu muhteşem tarih yâdigârını, vakfiyesini, arşiv ve tedâvül kayıtlarını incelemiştim. Yapının dershânesi aynı zamanda mesciddi.

Ana kubbesi altında dershâneyi, medrese odalarını, mescidi, her vakit etrafına serinlik saçan fıskıyeli havuzu alıyordu.

Alâim-i semâyı (Kavs-i kuzah) yani gökkuşağını andıran tâk kapısının üstündeki istalâktitler (sarkıtlar) ve devrinin en güzel yazılmış kitâbesi bakanları büyülerdi. Türk minâreciliğinin en mütekâmil bir örneği olan sülün endamlı minâresi eşsizdi.

Minârenin şerefe altı istalaktitli, korkulu taş şebekeli idi. Küpünden itibâren minâreyi yedi kuşak ve Karamanoğlu İbrahim Bey İmâreti'nin minâresindeki gibi çini süsleri sarıyordu. Ayrıca renkli taşlarla başka süsler de yapılmıştı. Binanın kapısından girince sağda minâre aralığı ile bir, solda iki oda bulunuyordu. On nârin sütûnun yüklendiği tonoz ve ana yuvarlak kubbenin bir sahn ortasında havuz, sağda ve solda dörder oda, kıble tarafında tonoz beşik örtülü bir eyvan vardı. Burası medresenin hem mescidi, hem de dershânesi idi. Eyvanın sağında ve solundaki yok olan kubbeli odalar türbe idi. Eyvanın iki metre yüksekliğine kadar olan kısımlarına devrinin en güzel çinileri kaplanmıştı. Gönülleri, gözleri büyüleyen bu eşsiz ve muhteşem tarih bergüzarı bu külliyeyi bir defa da 1920 yılında ziyâret etmiştim. Pırıl pırıl çinileriyle, renkli kıymetli taşları kendisine kuşak yapan minaresiyle Yunus Emre'nin doğup büyüdüğü, erdiği yine buradaki türbesinde ebediyet uykusunu uyuduğu şehri süslüyordu.

Türk'ün, İslâm'ın, Türk ve İslâm tarihinin, Türk ve İslâm mimârisinin düşmanı bir zihniyet veba gibi eski eserlere musallat olduktan sonra, türbenin kapısına kara kilidi asmıştı. Bomba kanun yürürlüğe girdiği zaman bu külliye bugünkü adıyla Özel İdare'nin payına düşmüştü. Kubbeli eyvanı yer yer çökmüştü. Mescid abdeshâne hâline gelmiş köpek leşleri ile dolmuştu. Hususî, İdâre külliyeyi haraç mezat satışa çıkarma cinâyetini işliyordu. Yunus Emre şehri Karaman'ın hayır severlerinden ve şehrin en yaşlılarından Hacı Sâmi Tartan, müzâyedeye girmiş ve burasını 350 liraya satın almıştır.

Muhterem okuyucularım rakamlarda yanlışlık yoktur. Otuzbeşbin liraya, üçyüzellibin liraya, üç milyon beşyüz bin liraya değil yalnız üçyüzelli liralık cumhuriyet parasına satın alınılmıştır. Hacı Sami Tartan burasını tâmir ettirerek ibâdete açacaktı. Fakat Avusturya ve Alman arkeologlar ve eski eser mütehassısları faaliyete geçmişler kitabesini, çinilerini, tâk kaptsını, alemlerini ve Türk'ün elinde bir balmumu yumuşaklığında işlenen parçalarını ele geçirmek için bu satışın bozulmasını istemişlerdir. Ben Karaman Tarihi'ni yazarken Hacı Sâmi Tartan ile evinde birkaç defa görüştüm. Yüz yaşını aşmış bu asil Karamanlı bana müzâyede ile satın aldığı bu külliyeyi sonra nasıl elinden aldıklarını üzülerek, ağlıyarak anlattı. Ben de bunları (Âbideleri ve Kitabeleriyle Karaman Tarihi) adlı kitabımın 455-465. sayfalarında neşrettim. Diyordu ki:

«— Ben burasını tâmire hazırlanıyordum. Bir gün Karaman Kaymakamı, Mehmed Ali, Belediye Reisi Hacı Bekir'in Hüseyin Beylerle Malmüdürü beni çağırdılar. Ve:

«— Bu satıştan vazgeç, aldanma olmuştur, bu satışı bozuyoruz.» dediler. Baskı yaptılar. Benim verdiğim üçyüzelli lira üzerine elli kuruşluk bir zam yapılarak Vezne-i İbrahime ihâle edildi. Evet muhterem okuyucular fâhiş aldanmaya (!..) uğrayan Hususi İdare elli kuruşluk arttırma ile zararını (!..) telâfi etmiştir. Sonra muhterem ve mazlum âbide Almanlar'ın eline geçmiştir. Almanlar bu külliyeyi Binbeşyüz liraya satın almışlardır.

(Devamı var)

GÖZ Oldur ki hakkı göre.

Salâhaddin Eş

BEYAN-I İTİZAR

Muharririmiz Selâhaddin Eş Bey seyahatte olduğundan yazısı elimize geçmemiştir. Özür dileriz.

İSLÂMİYET ve ZENGİNLİK

İsmail KARAKUZU

Allah (C.C.)'ın biz insanları mahşer günü ilk önce hesaba çekeceği ve bu hesaptan sonra ruhsat vereceği Hadisi Şerif'lerle bildirilen beş hususdan biride; «Dünyalık olan servetin nereden ve ne şekilde kazanıldığı ile nerede ve ne yolda harcandığıdır».

Üzülerek belirtelimki, günümüzdeki zengin müslümanların çok az bir kısmı hariç, kısmı azamisi Allah'ın vermiş olduğu serveti, O'nun rızası yolunda değerlendirmemektedirler. Bir çok müslüman ve müslümanım diyen zenginler tanırız ki; kendine emânet olan Allah yolunda malından kuruş vermediği gibi, farz olan zekâtını dahi vermez, vakit bulamadığından bahsederek Câmie ve Cemaate gelmez durumdadır.

Dünyada mal, mülk, âile, çocuk ve benzeri kıymetler hep geçicidir. Fakat bunların hesabının «Huzûr-i İlâhi» de en ufak teferruatına kadar vermek mecburiyetinde kalacağımızıda hiç hatırdan çıkarmamak gerekir. Bunun böyle olduğu ekseriyetle bilinmesine rağmen, maâlesef ters yönde bir hayat sürülmekte ve acı sona doğru günah yükü ağırlaşarak devam edilmektedir. Bazı müslümanım diyen zengin ise, cüz'i bir yardımı kendince yeterli görüp, zamanının olmadığını ileri sürerek mukaddesat, millet ve memleket mes'elelerine hiç bir hayırlı katkıda bulunmamaktadırlar. Böyle zenginlere verilecek yakın tarihimizden bir örnek var ki, o da, Suriyedeki servet sahiplerinin halidir. Suriye'li zenginler de hep daha çok zengin olmak istemiş, neticede başlarına gelen sosyalist «Baas» idaresi mallarını ellerinden almış, kendilerini de veballeri ve hüzünleri ile başbaşa bırakmıştır.

Bir pavyon ve barın kapısı önünde veya bir kokteyl parti, bir konser ve benzeri günaha vesile olan eğlence yerlerinin önü arabalardan geçilmez olup, hatta trafik tıkanırken, çok hayırlı bir konferans ve benzeri bir toplantının tertip edildiği yerlerin önünde böyle bir manzaranın görülmemesi hakikaten çok acı bir gerçektir. Demek oluyor ki; müslümanım diyen zenginler de diğer yerlere gidebiliyor, fakat hayırlı bir toplantıya gitmemektedir. Hatta işin daha da elim yönü, bazıları servetleri ile hayırlı bir hizmete imkân bulamadıkları halde, bilerek veya bilmeyerek küfre yardım etmekte olduklarıda bir gerçektir. Şunu da hemen kaydedelim ki; zenginlik büyük bir nimettir, her müslüman meşrû yoldan zengin olmağa gayret gösterip ve bununla da Allah'ın rızası için inandığı dâvâya hizmette bulunması çok büyük bir fazilettir.

Bu vesile ile Ashaptan Sâlebe'nin zengin olmak arzusu neticesi başına gelen acı sonu, bu tip zenginlerin gaflet uykusundan uyanmalarına vesile olması dileği ile nakledelim.

«Medine müslümanlarından Sâlebe'nin gönlünde zengin olmak arzusu vardı. Hz. Resulullah (S.A.V.)'e gelerek bu hususta duâ etmesi için ricada bulundu. Peygamberimiz:

«— Şükrünü ifâ edebildiğin az mal, şükrünü ödeyemediğin çok maldan hayırlıdır.» buyurdular.

. Bu söz üzerine Sâlebe gitti, fakat tekrar gelerek zengin olmak istediğini ve bunun için duada bulunmasını tekrar istedi. Hz. Peygamber (S.A.V.):

«— Ben sizin için kâfi örnek değil myiim?» dedi ve ilâve etti: 'Allah'a yemin ederim ki; isteseydim şu dağlar altun ve gümüş olarak arkamdan akıp geleceklerdi; fakat ben istemedim' buyurdu.

Sâlebe bunun üzerine bir müddet sustu, fakat içindeki zenginlik arzusu ile üçüncü defa Peygamberimizin huzuruna vararak:

«— Seni hakk peygamber olarak gönderene yemin ederim ki; eğer beni zengin ederse, fakir fukarayı koruyacak, her hak sahibine hakkını vereceğim» demesine sebeb oldu. Sâlebe'nin bu kadar ısrarına karşı dayanamayan Resulullah:

«— Ya Rabbi, Sâlebeyi istediği mala kavuştur.» Diye duâ etti. Bu dua üzerine Sâlebe'nin koyunları sinek gibi çoğaldı. Daha önceleri «Câmi Kuşu» adı takılan Sâlebe, bir müddet yalnız öğle ve ikindi namazlarına gelebilirken, sürüleri çoğaldıkça onları otlatmak için Medine'den uzaklaştığı için Cuma Namazına dahi gelemez oldu. Bunun üzerine Resulullah (S.A.V.) «Salebeye yazık oldu, yazık» buyurdu. Bu sırada sadaka âyet-i nâzil oldu. Bütün müslümanlar buna her hali ile uyarken zengin Sâlebe: «Bu sizin yaptığınız düpe düz haraççılıktır» diyerek yardım toplayan memurları boş çevirdi. Bu haberi duyan Resulullah (S.A.V.) üzülerek «Yazık oldu Sâlebeye» sözünü tekrarladı. Bunun üzerine «Berâe» suresin'deki şu âyet-i kerime nâzil oldu.

(Mealen) «Münafıklardan bazılarıda mal, mülk verip zengin ettiği takdirde Allah'a daha fazla bağlanıp fakir, fukaraya daha çok yardım edeceklerine dair söz verirler, ne zamanki Allah onlara bu isteklerini ihsan eder, zengin olurlar; o zaman Allah'a verdikleri sözü unuturlar, câhillik edip fukaranın hakkını vermezler»

Bu Âyet-i Kerime Sâlebenin münâfıklar sınıfına düştüğünü bildirmesi üzerine, akrabalarından biri şiddetli teessüre kapılarak gidip durumu Sâlebeye haber verdi ve fukaranın hakkını vererek kendisini münâfıklıktan hemen kurtarmasını istedi.

Bunun üzerine Sâlebe, Resulullah (S.A.V.)'e müracaat ederek, fukaranın hakkını getirdiğini söylediyse de Resulullah üzüntülü bir edâ ile:

«— Senin yardımını alamam artık Sâlebe... Allah (CC) menetti, haydi git» diye mukabelede bulundu.

Resulullahın âhirete teşrifinden sonra, Hz. Ebu Bekir'e müracaat eden Sâlebe, sırasiyle Hz. Ömer'e ve Hz. Osman (R.A.)'a da müracaat ettiyse de: «Resulullah'ın almadığı yardımı biz nasıl kabul ederiz» diye hepsinin reddi ile karşılaştı.

Hz. Osman (R.A.) zamanında vefat ederken Sâlebenin kulaklarına şu sözler geliyordu: «Ya Sâlebe... Şükrünü edâ ettiğin az mal, şükrünü ifâ edemediğin çok maldan hayırlıdır».

Allah (CC), bütün müslümanları bu duruma düşmekten ve hesap günü cehenneme gitmesine sebeb olacak hayırsız servetten muhafaza buyursun. Ve şuna da inanıyoruz ki: Günümüzde Hz. Ebu Bekir ve Hz. Osman (R.A.) şuuruna yakın bir durumda on büyük zengin çıksa, memleketimizde ve dünyada İslâm davası büyük merhale katedecektir.

Allah (CC), Bütün müslüman zenginlere şuur ve basiretler nasip buyursun!..

Yahya Efendi Dergâhı'nın Son Şeyhi

ABDULHAY EFENDİ'NİN MEKTUPLARI

SON VERİRKEN

Yahya Efendi Dergâhı'nın son şeyhi merhum Abdülhay Efendi Hazretleri'nin yakınlarına yazdığı mektuplar, bir hayli yekûn teşkil etmektedir. Bunlardan bir çoğunun içinde, pek çok âyeti kerime -asılları ve mealleriyle- dercedilmiş bulunmaktadır. Biz, yirmibeş hafta müddetle, içlerinde nispeten âyeti kerime geçmeyen parçalar seçip değerli okuyucularımıza arz ettik. Zira bu kabil neşriyatta âyeti kerimelerin sırf meal olarak dahi dercinde ciddi mahzurlar bulunduğu kanaatindeyiz.

Bu sebeple, merhumun hepsi de birbirinden değerli ve içlerinde, dinî, ilmi ve tasavvufi pek çok bahis bulunan mektuplarının neşrine burada nihâyet veriyoruz. Bunları, inşallah ileride tamamını ihtiva eden bir kitap haline getireceğiz. Bu takdirde âyet-i kerimeleri de rahatlıkla dercedebileceğiz.

Bu tefrikaya nihâyet verirken merhum Abdulhay Efendi Hazretleri'ne Cenab-ı Allah'tan rahmet ve mağfiret diler kerime-i muhteremeleri Hatice Suat Hanımefendiye de merhumun mektuplarının neşrine müsaâde buyurdukları için candan teşekkürü bir vicdan borcu biliriz.

EVLİYÂ MENKIBELERİ

TASAVVUFÎ ISTILAHLAR

5. KABZ VE BAST

Havf ile recânın istikbâle müteallik olmasına mukabil hâle taallûk ederler. Yâni havf, bir tehlikenin vukuuna veya bir nimetin zevâline istikbalde intizar etmektir. Kabz ise bu tehlikenin vukuunu veya nimetin zevâlini halen yaşamaktır. Bast da böyledir: Bast, bir tehlikenin zevâlini veya bir nimetin korunmasını istikbalde beklemek iken, bast bu zeval ile bu nimetin halen yaşanmasından ibârettir.

Burada dikkat edilecek nokta şudur. Kabz ve bast, mevzuları fiilen vâki değilken vâki' imiş gibi ve vâki olacak olduğu takdirde duyulan ve yaşanan hallerdir. Kabz ve bast halkın dilinden adları «*hissikablelvuku*» dur. Sebepsiz sevinç, ve sebepsiz hüzün, iç sıkıntısı müphem ve hafif örnekleridir.

6. TEVACİD, VECD, VÜCUD:

A. *Tevâcid:* Bu, vecdde tekellüftür. Bazılarına göre tekellüf ifâde ettiği için hoş değildir. Halbuki hoş görüldüğü misaller vardır. Bununla berâber tevâcidin mertebesi vecdin dûnundadır.

B. *Vecd:* Tekellüfe düşmeden ve özenmeden kalbe doğar.

C. *Vücud:* Vecd mertebesinden üstündür. Hakkın vücûdu beşeriliğin ortadan silinmesiyle mümkündür. Zira hakikat sultanı zuhur edince beşerîlik devam edemez.

Eb-il-Hüseyin El-Nûri şöyle der: Yirmi yıldır vecd ile nakd arasındayım. Yani kalbimi buldum mu, Rabbimi, Rabbimi buldum mu kalbimi kaybederim, diyor. Bağdatlı Cüneyd'in şu sözünün mânâsı meydana çıkıyor:

Tevhid ilmi vücûdüne mübâyindir; vücûdü de ilmine mübâyindir.

7. CEMİ, FARK:

Fark, sana nisbet edilen, cemi ise senden selbolunandır. Yani fark kulun kulluğunu cehd ile yapmasından ve beşeriliğe yaraşan şeylerden ibarettir. Cem ise Haktarafından bazı mânâlar ilham olunması, lütuf ve ihsan ibzâl edilmesidir. «*İyyake na'büdü*» fark, «*iyyâke nestaîn*» ise cem'e misaldir.

8. CEMİLCEM:

Fark, Allah'ın gayrisini ayırdetmek, cemi' bu itibarı Allah'da görmek. Cemilcem ise Allah'dan baska hiç bir sey görmemektir.

Kıbrıs Harekâtının PERDE ARKASI

Yesevizâde

— 1 —

«Harbler, Yahûdîlerin hasatlarıdır. İhtilâller de öyle...»

Yahûdî Prof. SOM-BART

(Roger Lambelin: «Le Péril juif, le régne d'Israel chez les Anglo-Saxons». Bernard Grasset, Paris, 1921 p. 24)

Yakın Şark, yeni bir harbe sahne oldu. Türkiye, elli senedir ilk def'a, yeniden muhârebe meydanlarına atıldı. İhtilâller, harbler Şarki Akdeniz'in ideolojik haritasında yeni tâdiller meydana getirdi. Durgun suya düşen taş gibi, dünyânın bu mıntıkasında meydana gelen hâdiseler, geri kalan sâhada dalga dalga tesirlerini yaydı. Şimdi ideolojik kuvvetler, muhâsebelerini yapmakta, tashihlere gitmekte, sevkulceyşlerine yeni nazarlar atfetmekte ve tatbik edicekleri tâbiyeleri tesbite çalışmaktadırlar.

Zihin bulandırıcı sisli neşriyât gerisindeki hakikat nedir? Hâdiseler dünyâya ne gibi bir istikamet vermektedir? Ve, bütün bu hengâmede biz ne oluyoruz?

Türkiye'de efkâr-ı umûmiyeyi şekillendiren bütün «vesâil-ül ilâm» («mass media»)ın, dünyânın gidişâtında ağırlığı olan hemen her hâdisenin perde-arkasından idâre edildiği muâsır devirde, ısrârla görülen, zâhiri sun'i mes'elelere dikkati yönelttiği bir devrede, artık, sis bulutlarını dağıtmak, perde gerilerini teşhir etmek zamânı gelmiştir. Gayemiz, bu tedkikin hudûdları içerisinde, hâdiseleri, mes'elenin unsurlarını sistemli bir şekilde vuzûha kavuşturmak ve kıymetlendirilmelerine gitmektir.

Ancak, bu nasıl yapılacak? Bütün beşeri hâdiselerin kıymetlendirilmesinde, muhakkak, muteber bir usûliyâta (metoda) ihtiyâç vardır.

Bugün, en çok kullanılan, en yaygın usûliyât olarak, önümüzde, marksçı felsefenin «diyalektik maddecilik» görüşü bulunuyor. Fakat, her şeyi istihsâl vâsıtalarının tekniğine ve nihâyette mücerred bir madde mefhumuna ircâ eden bu usûl, beşeri hâdiseleri doğru teşhis ve kıymetlendirmeden çok uzak olup ancak zihinleri şartlandırıcı çok kesif bir propaganda sâyesinde tutunmuş ve yayılmış, neticede de nice araştırmacıyı yanıltarak hatâdan hatâya sürüklenmiştir.

Fakat, marksçı usûl, bundan da daha evvel, en mühimi, bütün beşeriyete ve dünyâya hâkim olmak isteyen sinsi bir fikriyâtın müdhiş bir mücâdele vâsıtası olarak iş görmektedir. Onun için, onu, sırf âfâki «objectif» bir ilmi usûliyâta metoda) namzed bir sistem olarak görmek hâta olur.

O hâlde nasıl bir yol seçilmeli?

Muhakkak olan bir şey varsa, o da, şu ânda, tam ve mükemmel bir hazır reçetenin mevcûd olmadığıdır. Ancak, bu mükemmelliğe namzed ve cehd gayretlerimizle gelistirilmeğe müsâit bir yol vardır. Bize rehber olacak bu usûliyâtın birçok temel unsuru, bâzı entellektüel zümrelerce ortaya konmuştur. Şimdi bütün tedkik ve tetebbuları da hesâba katarak, son derece mühim bir hamle yapılabilir. Bu ise, yeni bir metodun tesisiyle neticelenecek bir merhale olacaktır.

İşte bu eser, tecrûbe etmek istediğimiz metodun müşahhas bir hâdiseye tatbikıne ve izâhına teşebbüs mâhiyetindedir. Ancak, bu eserle, ele aldığımız mevzû hakkında son söz söylenmiş olmuyor. Bilâkis, bu, bir münâkaşanın açılışıdır. Mevzû, münâkaşa edilip ilmin mûtalaıyle gitgide tenvir edildikçe ve muhalif fikirlerin müddeâlarının sebeb olacağı genişlemeyle ileride çok daha iyi anlaşılacaktır. Bu sâhada fikirler çatışıp yeni katkılar getirildikçe, mes'eleyi çok daha vuzûha kavuşturucu bir itici güc ortaya çıkacaktır. Ve nihâyette kûlli ve tam doğru bir izâha ulaşılabilicektir.

Burada her şeyden evvel hâdiselerin meydana geliş mekanizması araştırılmakta, sebebleri anlaşılmıya çalışılmaktadır. Mühim olan hâdiselerin seyrinde müessir olan bir sistemi ortaya çıkarmak ve onun tenkidini yapmaktır. Bu tenkid dahi, hiçbir zamân, ilmi tesbitlerin ötesinde hissi çıkışlarla «passionnel» hücûmlar derecesine ulaşmayacaktır.

Bu bakımdan, bu eser, bir «polémique» eseri değildir. Bir tedkik ve tetebbû hudûdlarını tecâvüz etmemesine gayret gösterilmiştir. Bu sözü polemiği kötülemek kabilinden söylemiyoruz. Fikirlerarası mücâdelelerde bu tipte eserler çok mühim rol oynarlar. Bunu sâdece eserin mâhiyetini tasrih maksadıyle beyân ediyoruz.

«Dünyâ, nazar-ı dikkatlerini perde-arkalarına atfetmiyenlerin zannettiklerinden tamâmen başka şahıslarca idâre ediliyor.»

Yahûdî Büyük Britanya Başvekili Benjamin Disraéli (Lord Beaconsfield 1804-1881)

(Disraéli: «Coningsby, or the new generation. London, 1844)

Binâenaleyh, anlaşılmalıdır ki burada bir takım şahıslara, onların mücerred ferdi varlıklarına tecâvüz, kat'iyyen mevzû-u bahs değildir. Eğer bir takım zatlardan bahsedilmek zarûreti duyulmuşsa, bu, sâdece onların muayyen bir fikriyâta bağlı olarak oynadıkları -ol dolayısıyledir. Yâni ele alınan, onların maddi varlıkları ötesinde mensub oldukları fikriyâttır. Ancak ve ancak tâbi oldukları fikriyâtın fâilleri olarak mülâhaza edilmiş ve bu çerçeve içinde oynadıkları role dikkat edilmiştir.

İşbu eser, hâdiselerin zâhiri cephelerinden çok karanlık kalan hususlarını aydınlatmıya bir teşebbüstür. Böylece hâdiselerin gerisinde bulunan fikri unsurları açığa çıkarılmaya çalışılmıştır. Hâdiselerde karşılıklı bağlılığa dikkat edilmiş, külli bir görüş ortaya konulmıya gayret edilmiştir.

Hâlbuki, zâhiri görünüşün ötesinde gizli kalan fikri kuvvetlere dikkat ettiğimizde, hemen, karşımıza YAHUDİLİK çıkıyor. Bugün karanlıkta faaliyet göstermeği temel umde hâline getirmiş olan bu sinsi kuvvet, en mühim «perde-arkası» unsuru meydana getiriyor. Ve faaliyet sâha ve derecesi o kadar mühim bir hâle gelmişdir ki; artık muâsır devirde perde-arkası düşünüldüğünde hemen karşımıza çıkan o olmaktadır.

Bizim, burada, hâdiselerin perde-arkası tâbirinden kasdimiz, tabiî ki «hâriciyecilerin haberleşme olanakları», «telefon» hikâyeleri, «kokteyller», «sandviçten barsak büzülmeleri», dünyâ-âlem önünde bir muâhede müzâkereleri sırasında atışmalar, nükteler, asabileşmeler, «hey'etler arasında sohbet havası», «kucaklaşmalar», uçak seyahatleri, cümle-âleme mâlûm resmi Amerikan veyâ Sovyet siyâsetleri v.s. değil!...

Üstelik, Yahûdilik, devrimizde o kadar müessir bir rol oynamaktadır ki; artık «her taşın altında onu aramak» bir zarûret hâline gelmişdir. Bütün hakikatlere rağmen hâlâ Garbı bir «Hristiyan Medeniyeti» olarak görenlere karşı Fransız Papazı Abbé Georges de NANTES, Yahûdinin muâsır dünyâmızda oynadığı rolü çok veciz bir şekilde şöyle ifâde ediyor:

«Muâsır târihimiz, hakikatte bir Yahûdi târihinden ibârettir.» (1)

Buna göre, Kıbrıs mes'elesi gibi beynelmilel ehemmiyeti hâiz bir mes'elede Beynelmilel Yahûdilik (B. Y.) in alâkasız kalacağı düşünülemezdi. Nitekim onun, uzak durmak şöyle dursun, yine her zamânki gibi baş rolü oynadığını bu eserde ortaya koyuyoruz.

Zâten, Kıbrıs mes'elesinde bu mühim perde-arkası unsuru hesâba katarak hâdiseleri kıymetlendiren ilk eser, ilk müddeâ olmak bakımındandır ki bu eser bir öncü eserdir.

Yeri gelmişken bir nebze de «Yahûdi mes'elesi»ne temâs edelim.

Bunu bâzılarının bir «fantasmagorique» görüş olarak kabûl etmeleri tehlikesine rağmen diyebiliriz ki, Yahûdi, yeryüzündeki şeytandır. Silâhları, mücâdele şekli aynen onunki gibidir: gizli, sinsi, karanlık, hilekâr, v.s. Fikriyâtı şeytâni fikriyâttır.

Yahûdiler, davranış bakımından İblis'in askeridir.

Nasıl ki; Sağ (ilâhi) ve Sol (şeytâni) fikriyâtların mücâdelesi mecbûren sürüp gidecektir, öyle de Yahûdilerle aramızda ebedi bir mücâdele vardır.

Yahûdi ile mücâdele, bir bakıma, şeytanla, nefsâniyetle mücâdeledir. Nefsimizi yendiğimiz ân, şeytan ve dolayısıyle Yahûdi de yenilicektir. Aynı şekilde, Yahûdinin yenilmesi ise, nefsimizin, şeytânın yenilmesidir.

Yalnız, bu husûsu iyi anlamalıdır. Yahûdinin mağlûbiyeti demek, onun fizik varlığının değil, fikriyâtının ortadan kaldırılması demektir. Nasıl ki; şeytanın varlığını yok edemez isek...

Mühim olan, Yahûdinin varlığını zarârsız hâle getirmektir. Şu hâlde, «la solution finale» Yahûdinin fizikî olarak imhâsı şeklinde olamaz. Nihâî çâre, ancak Yahûdi fikriyâtının imhâsı - ki bu, o fikriyâtın hayâttan el çekmesi, artık dünyânın gidişâtına yön vermemesi, «goy» ile alâkalı beşeri hâdiselerde tâyin edici âmil olmaması demektir - şeklinde olabilir. Aksi takdirde, Bütün Yahûdiler bir bir yok edilse, Arz üzerinde tek Yahûdî kalmasa, lâkin yahûdici fikriyât varlığını sürdürse, bunun, insanlığın Yahûdi mes'elesini hâlletme zâviyesinden hiçbir kıymeti olmaz.

Eserimizi, mümkün olduğu kadar âfâkilik («objectivité») hudûdları içerisinde ve hakikat ölçüsüne sâdık kalmaya çalışarak kaleme aldık. Bunda gösterdiğimiz hattâ ifrat derecesindeki titizliktir ki; ortaya aynı zamânda bir «documentaire» eser çıkardı. Aylarca, yüzlerce vesikayı dikkatle tedkik ve tahlile tabi tuttuk. Bunlardan çok mühim gördüğümüz «passage»lardan geniş nakiller yaptık. Bunlar plânlı bir şekilde takdim edildiği için bir «vesika yığını» hâlinde kalmadılar, sanıyoruz. «Systématique» şuuruna sâhib olmıyan bir eser de, zâten, laf kalabalığından öteye gidemez.

İlmi bir araştırmada vesikalar, tefekkürün hammaddeleridir. Tek başlarına pek bir kıymet ifâde etmezler. Ancak esaslı bir usûliyâtı (metodu) kendine rehber edinmiş tefekkürün ince süzgecinden geçtikten, onun bütünleyici ve icâd edici husûsiyetleriyle dikkatlice yoğrulup titiz bir terkibe gittikten sonra dır ki; kıymet kazanırlar. Yâni vesikalar, tek başlarına rehber olamazlar. Ancak, tefekkürün yardımıyle, hakikate götürücü arayış çabasında yol işâretleri olurlar.

Gönül ister ki biz nasıl fâidelendiğimiz mehazları müsamahasız bir eleme ve tenkide tâbi tuttuysak, okuyucumuz da bu eser hakkında öyle davransın. Muhakeme tarzımızı yâhut müddeâmızı kafasını hiç yormadan ister kabûl, ister reddedecek her iki tip okuyucu da bizden ırak tır. Bir bakıma, bu mâhiyette bir eseri hâkimi olmadığımız vesâilüliâm ile geniş kitlelere şartlı refleks yoliyle, yâni - dimağları durdurarak- empoze etmek imkânımız dışında olduğu için eserimizi kabûl veyâ reddedecek okuyucu, bizce makbûl okuyucu olacaktır. Bu ise, KÖRÜ KÖRÜNE KABUL EDİLMİŞ BİR TAKIM NORMLARIN YÂHUT DOGMLARIN DIŞINDA ŞİDDETLİ BİR «ANTİ-CONFORMİSTE» OLAN BİZİM GİBİ BİR MÜELLİF için bir tâlih sayılır.

Her okuyucumuzun, müsamahasız bir münekkid olması dileğiyle, bu bâbı, muhterem Doç. Dr. Nüreddin Topçu Bey'in, ona bu yolda yardımcı olacak şu güzel teşhisiyle kapıyoruz:

«Bilmek övülür. Bilginin rûh zenginliği olduğuna inanılır. Bilenin, bilmeyene üstünlüğü kabûl edilir. İlmin insanlığı yükselttiği görülür.

«İnsanlığın ilim diye bugüne kadar övdüğü acabâ nedir? Eşyânın bilgisini şuura nakletmek ve bir anbarda eşyânın yığılması gibi bilgileri üstüste yığmak niçin değerli oluyor? Biliyoruz ki, hakîkat, rûhun sevgilisidir ve bu aşkın çocuğu, düşünmektir. Eşyâdan edindiğimiz bilgi, bizi düşündürdüğü takdirde değerli olur. Düşündürmiyen bilgi, kısır bir sevdâdır. Bâzıları çok bilgi sâhibidirler, ayaklı kütüphâneye benzerler. Sanki kafaları sınırsız bir ummandır. Lâkin hiç düşünmezler. Yaratıcılıkları yoktur. Dışardan ve kitaplardan aldıklarını hâfızalarının anbarına istif etmişlerdir.

(1) Abbé Georges de NANTES: «La cotre-réforme catholique au XXe siécle s nne le glas de la paix», «La Défense de l'Occident», avril 1971, no 95, p. 85.

(Devamı var).

TÜRKÇESİ

Ahmed SELÂMÎ

MUHÂVEREDE KORKU.

Ahmed ile Kayasal rejim mes'elelerine dalmışlardı:

KAYASAL — Ne olacak bu karışıklık anlamadım gitdi?. Ne mal emniyeti kaldı, ne can emniyeti... Anarşi aldı başını gidiyor. Fâili mechûl cinâyetlerin bini bir para... Oğul babayla, hâtun zevc ile, işçi patronla, talebe hocayla, esnaf müşteri ile, me'mûr âmir ile, devlet vatandaş ile ha babam nizâda sürtünmede... Sâhi, sen olsan ne yaparsın?.

AHMED — Haaa, o zaman iş değişir işte...

KAYASAL — Mutlaka asıp kesersin, ne bileyim cezâları beş-on misline çıkarırsın! Zinâ edenleri recmeder, hırsızların elini keser, devletine baş kaldıranın başını vurursun!

KAYASAL — Sen rejim olsan ne yaparsın deyince pek canlı «haa o zaman iş değişir» demişdin ya, buna bakıp ben de sandım ki asıp doğrayacaksın!.

AHMED — Azizim! şu mekteblerde öyle bir yetiştiriliyorsunuz ki, pes doğrusu. Hele buna, gazetelerin, t.r.t.'nin şartlandırmaları, bayram-seyranların nutuk ve mesajları da eklenince, tam bir rezâlet ortaya çıkıyor... İmânı-İslâmı hep tersden neşredip, Dinine (Şeriatına) bağlıları da hep asıp kesme taraftârı gösteriyorlar. Milleti ikiye ayırıp bölücülük yapıyorlar... Sizin babanız ve dedeniz de müslümanlığı ile iftihâr ediyordu. Onlar da müslümandı. Bu memleketde müslümanlık ve müslümanlar asıl, gayrisi fer'idir... Ve meselâ siz!...

KAYASAL — Canım ben de müslümanım!

AHMED — Mîrim efendim müsâade buyurunuz...

KAYASAL — Ama bu zamanda el kesmekle, kafa uçurmakla, zinâya ölüm cezâsı vermekle işler yürümez. Çağdışı şeyler bunlar! Ben de müslümanım ama çağdışı değilim!

AHMED — Anlaşıldı. Sizin, beni konuşturmaya niyetiniz yok. Hem rejim olsanız ne yaparsınız diye soruyorsunuz, hem de peşin birtakım hükümlerinizle hücûma kalkıyorsunuz. Hayhay vurunuz, ama evvelâ lûtfen dinlemek nezâketinde bulununuz. Bakınız ben rejim olsam ne yaparım?

KAYASAL — Ha, ne yaparsın? Bir kere...

AHMED — Lûtfen müsâade buyrun. Bendeniz herhangi bir memleketde meselâ yamyamistanda bir rejim olsam, «lâik - demokratik,» yok «şefokratik,» yok bilmem ne diye ikide bir, hop oturup hop kalkmam!. Ev...

KAYASAL — Ee, ne olacakmış, herşey sizin oturuşunuz ve kalkışınıza mı bağlı?. Mutlaka bağdaş kurup köşeye kurulursunuz!.

AHMED — Evvelâ korkutmam! Benden korkmak yasak derim...

KAYASAL — Vallâ billâ birşey anlamıyorum!

AHMED — Beş dakikacık dinleseniz herşeyi anlıyacaksınız. Ben rejim olursam, o da, dünyânın her hangi en belâlı bir yerine... En belâlı yerine diyorum, çünki orayı bile süt liman yapmak benim için işten bile değil. Haa, işte ben orada evvelâ ilân ederim: Derim ki, vatandaş devletden, oğul babadan, hanım zevcinden korkmıyacak...

KAYASAL — Haydiii, el gider Mersine sen gidersin tersine... İyi doğrusu, herkes biribirine iyice dikleşsin! Eeee?

AHMED — Birâderim efendim işte böyle yaparım. İlânım devâm eder: İşçi patronundan korkmıyacak talebe hocasından korkmıyacak, me'mûr âmirinden, kimse kimseden korkmıyacak...

KAYASAL — Desene senin ülkede herkes aslan yürekli Rişar olacak!

AHMED — Asla! ben, rejim olsam, evvelâ işte böyle ilân ederim...

KAYASAL — Yahu o zaman ortalık büsbütün göz gözü görmez. Kimse biribirinden, vatandaş devletden ve kânundan korkmazsa, o zaman anarşi dağa çıkmaz; evlere, odalara, ceplere girer!.. Sen yoksa benimle dalga mı geçiyorsun?

AHMED — Estağfirullah. O kabil fasıllar geçmek aklımdan bile geçmez. Siz öylesine peşin fikirlerle hemhâl olmuşunuz ki, beni konuşturmak ve sözüm bitdi deyinceye kadar 5 dakikacık dinlemek bile istemiyorsunuz. Bilfarz Tanganika'da ben rejim oldum değil mi, derhal ilân ederim: Kimse kimseden korkmıyacak, hiçbir kânundan, polisden, jandarmadan, mahkemeden, âmirden, kraldan korkulmıyacak!.. Korkanlar cezâlandırılacak!

KAYASAL — Asıp kesmeler ne olacak?. Biz asıp kesme beklerken karşımıza neler çıkdı?. Bu işde bir iş var ama dur bakalım! Eeee?

AHMED — O ülkede kim kânundan, mahkemeden, şundan bundan ve biribirinden korkarsa, suçlu ilân edilecekdir...

KAYASAL — Yahu sen, böyle olursa anlaşılan herkesi biribirine yedirecek sonra da rahat edeceksin! Be birâder hiç kimse birşeyden korkmazsa, orada anarşi, soygun, vurgun, talan, zinâ, rûşvet, katil, nâmussuzluk hırsızlık meclis boğuşmaları kükrer alimallah!. Yok azizim yok kânun yapacaksın kânun. Dozunu artıracaksın kânunların...

AHMED — Şiddet yok. Hem asıp kesmeye karşısınız, hem de doz arttırmaya başladınız. Bakınız azizim, benim söylemek istediğim şeyi, biraz evvel siz söylediniz: «Hiçkimse birşeyden korkmazsa orada her rezâlet olur!» dediniz. Şimdi düğümü çözüm noktasındayız: Herkes birşeyden mutlaka korkmalı ise, bu ne olmalı?. Herkesin üzerinde ittifâk edebileceği korku nedir? Öyle bir korku bulalım ki, onun da korkabileceği bir korkunun mevcûdiyeti muhâl olsun!. Öyle ya şimdiki dünyâda herşey, herkes ve her müessese birbirinden korkmada...

Herkes hiçbirşeyden değil, ama ancak (ondan) korksun! Oğul babasından, kadın zevcinden, vatandaş rejimden değil; (O'ndan) korksun!. Ve o korku, öyle bir kudrete âid korku olsun ki, o kudrete hiçbir suç ve cürüm gizli olmasın!. Öyle ya, hiçbir baba oğlunu, hiçbir zevc zevcesini, hiçbir patron işçisini, ve hiçbir devlet vatandaşını her zaman ve mekânda ta'kib ve teftiş edemez. İşte herşeyi, her zaman ve mekânda bırakmayıcı bir korku... Babada bu korku olursa oğul babadan emin olacakdır. Oğulda bu korku olursa, baba da oğuldan emindir... Bu takdirde fert ve cemiyet olarak beşeri irâde, tek hedef hâlinde bir tek korku tanıyacakdır... Bu, bütün korkuların, o mutlak korku nâmına ortadan kalkması demek... Bu takdirde bütün insanlar müsâvi olmuş olacak... Kimse kimseden korkmıyacak... Bütün korkular, fertden âileye, âileden devlete yükselecek; devletden de o mutlak korkuya... Kul kula kul olmakdan çıkacak... Rejim ben olsam böyle yaparım!

KAYASAL — Hımm! doğru be. Bak ben hiç düşünmemişdim bunu. En doğrusu bu senin dediğin. Yeni yeni anlıyorum bunu...

AHMED — Evet dostum. Keşfedileni yeniden keşfetmek gibi oluyor ama ne yapalım!?. Nasıl, «çağ» bu işin «dışında» değil mi?. «Çağ» bu idrâkin «dışında» olduğu müddetçe de, anarşiden; yani «bugüne kadar sen beni korkutdun, bugünden sonra, ben rejim olup sen benden korkacaksın!» devr-i dâimi ile kulun kula kulluğunu sürdürmekden kurtulamıyacakdır... İnsan, insandan korkduğu müddetçe, anarşinin, sömürü ve soygunun durması imkânsız. Tedbir diye ne ileri sürerlerse sürsünler, mutlak ma'nâda bir göz boyamadan başka birşey olamaz...

Evet, hikmetin başı, işte o mutlak korkudur. Kâinâtı idâre etmiye yetip de artacak bir tek kânun-u esâsi maddesi mi aranıyor?. İşte ortada.. Görecek göz, anlıyacak idrâk ve duyacak kulak ister...

Biliyorum, «bütün bunları nasıl yapacaksın o ülkede?» diyeceksiniz... Bu bir (usûl) mes'elesidir. Onu bilâhare görüşmek lâzım gelir... Evvelâ prensipde (kâidede) anlaşmak gerek... Öyle değil mi Kayasalcığım?.

ortadoğu'dan

SAİD ŞAMİL

Yahudi Davası ve Filistin

— 21 —

Osmanlılar'a karşı isyan bayrağını kaldıran Şerif Hüseyin Paşa'nın etrafını derbeder bazı Suriyeliler almıştı. Bilâhare bunlara Türk Ordusu'ndan kaçan Iraklı subaylar iltihak ettiler. İslâm Hilâfet makamının tekrar Araplaştırılması ve Araplara has bir imparatorluğun kurulması ameliyesini tahakkuk ettirecek kadar kadro, bundan ibâretti. Bu acı hakikate, yapanlar kadar yaptıranlar da vâkıftı. Bundar yaptıranlar da vâkıftı. Bunsi iki dev ajanını seferber etti. Hicaz, Filistin ve Suriye mevzularını, Mısır fevkalâde Komserliğine bağlı Lawrence'ı Irak, Halic-i Farisî ve Doğu Arabistan'a âid mevzuları İngiliz Hind vâli-i umûmisine bağlı Filbi nâm diğer bir şahıs vazifelendirildiler. Bunlar istiklâl ile himâyeyi tefrikten âciz zavallı çöl halkına siyâsi istikâmet vereceklerdi.

Bunlardan biri Faysal bin el-Hüseyin'i, diğeri de Abdûlâziz Âl-i Suud'u kendine mesned aldı. Güya birbirinden bihâber Dünya Harbi müddetince Arap meşâyihine altın saçarak ve kabilevi ricâlin gözlerini boyıyarak, bir taraftan an'anevi Türk-Arab münâsebâtını temelinden yıkmaya, diğer taraftan Arap ülkelerinin en mâmur sâhalarını İngiltere ile Fransa arasında paylaşması için Arap Birliğini tam manâsıyla parçalamaya çalıştılar. Harbin sonuna kadar bu hâl, bu minvâl üzere devam etti.

Tatbik edilen bu dolambaçlı siyâsetin esrarına ulaşmak için müttefik sayılan bu büyük devletler arasında zaman zaman aktedilen andlaşmaları gözden geçirmek duruma nüfuz bakımından faydalıdır.

Birinci andlaşma, Rusya, Fransa ve İngiltere arasında aktedilmiştir. Uzun görüşmeler ve gizli muhâberelerden sonra 4 Mart 1915 de Petersubrg'ta imzalanan bu andlaşma ile bu üç büyük devlet, Osmanlı İmparatorluğu arâzisini aralarında tam manâsıyle paylaştılar. Bu arada her nasılsa müslümanlar için arzettiğim kudsiyet nazar-ı itibâra alınarak, Hicaz'a has bir idârenin kurulması ve oraya gidip gelen hacıların selâmeti üzerinde lütfen duruldu. Bu akdin ikinci bir husûsiyeti daha sonra yapılan andlaşmaların hilâfına Filistin'i ancak Hristiyanlarla Müslümanları alâkadar eder bir ülke saymaları ve yahudi iddialarına karşı âkıdlerin mutlak bir alâkasızlık göstermeleridir.

Bundan bir yıl sonra, Fransızlarla İngilizlere has «Saykis-Piko» nâmı diğer bir andlaşma imzalandı. Bu andlaşmayı İngiliz Hükûmeti'ni temsilen tanzim eden Sör Saykis beynelmilel yahudi teşkilâtına bağlı tanınmış bir şahsiyet olmasına rağmen bu andlaşma Araplığın en hassas dayanağı olan Lübnan ile Suriye'yi Fransa'ya, Filistin ile Irak kıt'asını İngiltere hesabına resmi bir müstemleke olarak kaydını yaparken, istikbâlde bir ihtilâfa düşmemek için mavi ve kırmızı boyalarla bütün teferruâtı tebâruz ettirilmiş bir haritanın anlaşmaya ilâvesi ihmâl edilmemiştir.

Fransa ve İngiltere Hükûmetleri nâmına bu andlaşmayı her türzim eden mümessiller, iki ülke helû teferruâta girişmek sûretiyle tansabına yapılacak ticarete serbest bimanlar ayırmışlar, bu ülkelerde mevcud ve yapabilecek demiryolu şebekeleriyle ticârî nakliyâta ve icabı hâlinde askeri sevkiyâta karşılıklı imkânlar tanımışlar ve aralarında Dicle ve Fırat gibi akar sulardan da ziraat işlerinde faydalanma çareleri aramışlardır. Bunlar ayrıca, dini ve kültürel müesseselerin muhafaza ve takviyeleri hususunu müzâkere ettikleri gibi bu ülkenin sekene-i asliyesi olan Arap varlıklara mahalli veya müşterek hükümet kurma selâhiyeti tanıdıkları halde oralarda yahudi diye ne bir eserden, ne de bir cemaatten, ne yakından ne uzaktan hiç bir bahiste bulunmadıkları bir vâkıadır.

Demek ki; Birinci Dünya Harbi'ne Amerika'nın karıştırılması husûsu takarrur etmeden önce, yahudiler tarafından yapılan bütün tahrikâta rağmen, Batılı devletlerin çıkarları kaimesinde Beni İsrâil denilen bulaşık bir mes'elenin ne ismi ve ne de cismi vardı. Milletler arası diplomatik sâhada yahudiliğin hukûki bir kisveye bürünerek ortaya çıkması ilk olarak Lord Corc Hükûmetinin Hâriciye Nâzırı Lord Balfor tarafından yahudi bankeri Roçilt'in yazılı isteği üzerine 2. Kasım. 1917 tarihinde gönderilip neşredilen şu resmi vesikaya dayanır.

(Devamı var)

DİL VE DÜŞÜNCE PATALOJİSİ

— 1 —

Prof. Dr. Ayhan Songar

İlk insanın, tabiattaki sesleri taklid ederek konuşmaya başladığı tahmin edilebilir. Bu suretle önce müşahhas (concret) bir dil meydana gelmiştir. Nitekim bu iptidai dilden kalma birçok kelimeler hâlâ muhafaza edilmektedir. Akar suyun şırıltısı kapı gıcırtısı gibi kelimeler, Fransızcada akar suyu, nehir'i ifade eden «fleuve» ve «rive» tâbirleri bunların sayısız örneklerindendir. Bu dilde mücerred mefhumlar yoktu. Sadece görülen, işitilen şeyler taklid edilebilmekte idi. Bunun yanında hemen bütün dillerde müşterek olan ve heyecanları ifade eden «ah, of, uh» v.s. gibi sesleri de bu iptidai dilin kelimeleri olarak görmekteyiz. Zamanla, insan düşüncesinin tekâmülüne paralel olarak dil de gelişmiştir. Dil, bir yandan düşünce tarafından imal edilirken diğer yandan da bizzat kendisi düşünceyi yaratmış, inkişaf ettirmiştir.

Bir devre gelmiş, insanoğlu çeşitli hâdise ve eşyanın arasındaki müşterek unsuru keşfetmiştir. Artık içinde oturulacak her çeşit yapı bir «ev», üzerinde yemek yenecek her türlü eşya bir «masa» olmuştur. Bu şekilde, eşyanın müşahhas vasıflarından, teferruatından kurtularak aralarındaki ortak vasfın farkedilmesi insan düşüncesinin müşahhastan mücerred'e yükselmesini gösterir. Böylece bulunan ortak vasıflar aslında mânasız birtakım sesler ile, yani «verbal sembollerle» ifâde edilmiştir. Bu semboller tekrarlana tekrarlana bir çeşit şartlı refleks hasûle gelmekte, böyleçe duyulduğu zaman âid olduğu eşya, hâdise veya duyumu hatırlatmaktadır. Şartlı refleks bağlantısı sinir sisteminin en üst kademesinde, beyin kabuğunda meydana geldiği için zamanla ve nesilden nesile geçtikçe belli beyin bölgelerinde konuşma ile ilgili merkezler teşekkül etmiştir. Artık bu merkezlerin bozukluğu ile şahıs konuşma veya anlama kabiliyetini kaybetmektedir. Konuşma merkezinin bizzat konuşma faaliyeti ile meydana geldiği, yani bir çeşit şartlı refleks bağlantısından ibaret bulunduğunun en açık misâli, entellektüel kimselerde, konuşma ve düşünce faaliyeti çok inkişaf etmiş insanlarda, günlük lisanı birkaç yüz kelimeye inhisar eden insanlara nazaran çok daha kolay konuşma kusurunun meydana gelmesidir.

Konuşma ile beraber yazının da geliştiğini, verbal dilin yanında grafik dilin de inkişaf ettiğini görüyoruz. Nasıl iptidai dil tecrid (abstraction)'den mahrum, tabiattaki seslerin bir taklidinden ibâret idiyse, iptidai yazı örnekleri de dilden mahrum, sadece birtakım şekilleri, müşahhas cisimleri ifade eden resimlerden ibâretti. Eşya bütüniyle resmedilip anlatılmaya çalışılıyordu. Bu yazının «dil»i yoktu. Bir göz resmi çizersek, bunu gören hangi dilden konuşursa konuşsun «göz»ü anlıyacaktır. Zamanla grafik dilde de abstraction'a gidilmiş, meselâ önce gözün kirpikleri ve kapaklarından vazgeçilmiş, nihayet sadece bir yuvarlak çizilmekle iktifa edilmiştir. En yüksek tekâmül seviyesinde ise mefhumlar, eşya ve hâdiseler değil, fakat sesler birtakım tamamen mücerred, aslında başlı başına bir delâlet ve mânası bulunmayan şekillerle ifade edilmektedir. Böylece, bu da bir şartlı refleks vâkıası olarak karşımıza çıkıyor, zamanla yazının ve okumanın da beyinde merkezleri teşekkül ediyor ve buraların hastalanmasiyle veya okuma kabiliyetlerinde aksamalar görülüyor.

Grafik dilin filogenetik bakımdan konuşma dilinden veya gerçek mânasiyle yazı dilinden çok daha önce meydana geldiği ve en iptidai fakat en içten bir ifade vasıtası olduğu iddia edilmektedir. Freud «resimlerle düşünmek» üzerinde çok durmuştur. Bir şey, düşünürken bir şey dinlerken, tamamen kendi kendimize çizdiğimiz birtakım şekillerin analizi ile şuur altına inmek mümkün olabilmektedir. Diğer taraftan bugün akıl hastalıklarının teşhis ve tedâvisinde hastalara resim yaptırmak usûlü çok kullanılmaktadır. Grafik dil, birtakım gramer kaidelerine ve cemiyet nizamlarına uymaksızın, heyecanın doğrudan doğruya anlatılabileceği bir lisan nev'idir. Grafik dilde obje, araya bir vasıta konulmaksızın takdim edilir.

Çocuk ve toplum dillerinin gelişmeleri arasında da büyük bir benzerlik dikkati çeker. İnsanlık tarihinde binlerce sene zarfında olup biten dilin gelişmesi vâkıası çocukta birkaç ay içinde tamamlanmaktadır. Çocuk da evvelâ tıpkı ilk insan gibi müşahhas bir dil kullanır, tabiat seslerini taklitle işe başlar ve ancak dördüncü yaşın sonuna doğru mücerred konuşma seviyesine erişir.

İnsan bugün filogenetik inkişafını tamamlamış, sinir sistemi en yüksek tekâmül seviyesine ulaşmıştır. Bu sebeple dil de artık «düşünce tarafından imâl edilme» vasfından ziyade «düşünceyi imal etme» fonksiyonuna sahiptir. Yani, düşünce, tabii mücerred düşünce, dil ile mümkün olabilmektedir. Goldstein, mücerred düşüncenin şu şartları taşıması gerektiğini söyler:

1 — İradeli olarak bir mes'eleyi çözmeye teşebbüs etmek, inisiyativi ele almak, talep vukuunda mes'elenin çözümü için tatbikata geçebilmek.

2 — Düşünüşü bir görüş açısından diğerine kaydırabilmek ve düşünüş istikametini seçebilmek.

3 — Bir mes'elenin çeşitli durumlarını sıralı bir şekilde zihinde muhafaza edebilmek, birden fazla, birbiriyle alâkalı olmayan dış tenbihe karşı, aynı zamanda ve her biri için uygun cevaplar verebilmek.

4 — Verilen bir mes'elenin bütününe vâkıf olabilmek, kavrayabilmek, ünitelerine ayırabilmek, o mes'ele ile beraber olan fakat ilgili bulunmayan halleri ayırabilmek, o mes'eleye âid olan ayrılmış parçaları uygun bir sıra ile, bütünü teşkil edecek şekilde düzenleyebilmek.

5 — Sembolik olarak düşünebilmek, fikir yürütebilmek, plânlayabilmek, mümkün olan şekli bulup gerektiği şekilde hareket edebilmek.

(Devamı var).

HİKMETDEN DAMLALAR:

İNSAN

Mahmud YAZIR

İnsan; yalnız, toprakla suyun karışıp balçıklaşıp kalıba dökülmesiyle meydana gelivermiş, küp gibi itile kalkıla yuvarlanan çamur adam değildir.

İnsan; döğme demirden veya ekstra çelikten yapılmış, konduğu yerde duran, düğmesine basmakla işleyen ve yalnız senin istediğini yapan makina da değildir.

İnsan; yalnız, etle kemikten, damar ve sinirden, kanla candan dokunmuş, yukarıdan alan, aşağıdan salan bir hayvan da değildir.

İnsan; kendinde benliğini duyan bir candır. Fakat, bedenim, benim bedenim, ruhum da benim ruhum olmakla beraber, ne ben onların, ne de onlar benimdir.

İnsan; içinde kalbi, kafasında aklı fikri olan, içini, dışını dinleyen, duyan, bilen, bildiren, düşünüp anlayan, seven, yeren, hamken eren, isteyen, dinleyen, arayıp soran, düşünüp bulan, güle ağlıya büyüyen, ine çıka yükselen, iyi, kötü iş yapan, yaşamasını seven, yaşamasını bilen, hayvanların hayırlısı, yaradanın sevgilisi, dünyada sözünü geçiren, hükmünü yürüten, hakka göz kulak, el ayak olan, meleklere hayret veren, şeytanlara külâhı ters giydiren, tabiat üstü bir yaman, genişliğine, derinliğine çeşitli sırlar taşıyan bir ummandır.

İnsanın en yüksek fârikası; düşünmesi ve iyilik yapması, en iğrenç hali de kötülükler içinde yaşamayı sevmesidir.

İnsan, ancak özde insana derler, gözde ve sözde insanı insana benzetirler, insan diye hitabederler ve insanca muâmele eylerler, o da insansa, insanlığını gösterir, değilse, hayvanlığını isbata çalışır.

Görülen insan, gördüklerimizden çok insan görünen, bunlardan da çok, sözde insanın ise, haddi hesâbı yok, özde insana gelince; yok diyen yoksa da bulamıyan çok, eğer sen arayacaksan evvelâ kendi özüne bak, orada bulamazsan, her davayı bırak, özden insan sen olmıya bak, senin de kârın bunda, başkasının da.

Ayağın seni değil, sen ayağını götür ki; götürülen adam değil giden adam olabilesin.

Düşünmeye tahammül edemeyen, sadece hevâ ve hevesiyle yaşamaya çalışır. Vakit öldürmeyi zaman kazanmak, ömür tüketmeyi tarih yapmak sanır da hayatın içine giremez, hayat adamı olamaz ve insanca yaşayamaz. Yalnız saray câriyeleri arasında dolaşan şık hadım ağaları gibi zevâhiri kurtarmaya çalışsa da ölüm denilen ecel perisi önünde yelkenleri suya iner ve Azrâil yüzüne tüküre tüküre canını alır.

Hayat adamı olmak, hazır elbise gibi ruh taşımak veya bulunduğu yerin iyi, kötü akıntısı içine atılıp solucan gibi gâyesiz akıp gitmek değil, evvelâ insanca yaşamaya ehliyet kazanmak, sonra, bunu kötüye ve zararına kullanmadan yaşamaya muvaffak olmaktır.

Süs ve zevk düşkünü, düşkünlerin süslüsü, zevksizlerin öksüzüdür!

İnsanın haddi zatında düşünür mahlûk olması, her düşündüğünün doğru ve her düşünemediğinin eğri olmasını gerektirmez.

MANZARA

Mustafa YAZICI

Sıra sıra yaslı dağlar,
Gelen ağlar, giden ağlar,
Ölen öldü, kalan sağlar,
Yazık ki bîkarar durur.

Kurudu mâvi denizler;
Hep yerde solgun benizler;
Kayıp olan eski izler
Sahibini nasıl bulur?!.

Geldi karanlık geceler
Çözülmedi bilmeceler
Sendeliyen düşünceler
Mecrâını arar durur...

Ne olacak bu buhranlar?..
Nerde kaldı kahramanlar?
Bahtı kararan insanlar,
Kurtarıcı sorar durur.

Son verelim bu oyuna,
Kurtlar daldı koyuna,
Bir genç çekmezse soyuna
İşleri hep zarar olur..

Çekilenler artık yeter,
Yaşamak ölümden beter
Sustu bülbül baykuş öter
Gönülleri yorar durur.

Dağılsın kara bulutlar,
Açılsın bütün ufuklar
Şaha kalkan yağız atlar,
Gemlerini kırar durur...

İSLÂM YAZISINA DÂİR

HARF İNKILÂBINA TEKADDÜM EDEN MÜNAKAŞALAR

— X —

Zamanımızda ise müslim gayrimüslim İslâm Âlemi'nden hicret edenler vasıtasıyla Amerika ve hattâ Avustralya Adası'na bile götürülmüş ve kullanılır olmuştur. Bu sûretle yazımız dinli dinsiz pek çok insanın ilim ve anlaşma vasıtası olmuştur. Dilleri, âdetleri, renkleri ve ırkları muhtelif pek çok insan yazımızı kullanmakta ve bununla anlaşmaktadırlar. Bilhassa Kur'an-ı Kerim'i okuyup yazmak için yegâne vâsıta olması ehli İslâm arasında büyük bir ölçüde yayılıp kullanılmasını sağlamıştır. Bu macbûriyet ve mânevî sebepledir ki, bugün Avrupa milletlerinden Müslümanlığı kabul edenler bile, kendi dillerini İslâm harfleriyle yazabilmenin gayreti içindedirler. Gerçekten meselâ İngilizceyi İslâm harfleriyle yazabilmek için muhtedi İngilizler tarafından bir çok tecrübeler yapılmıştır. İhtimal ki, bu gibi hristiyan milletler için de muhtedilerin çokça bulunmamaları yüzünden şumûl kazanamıyan bu hareket tarzı son derecede mânâlıdır. Yazımız İslâmiyetin âdetâ bir damgası veya alâmet-i fârikası gibidir. Bu yüzdendir ki, kürre-i arzın her hangi bir yerinde bulunan müslümanlar hangi kavme mensup olursa olsunlar ve hangi lisanı konuşurlarsa konuşsunlar İslâm yazısı istimalini müslümanlıklarının bir nevi icâbı saymaktadırlar. İslâmiyet'in yayılabildiği ülkelerin tekmil halkı dillerini yazımızla yazmaktadırlar.

Avrupa ve Amerika milletlerinden bazıları lâtin harflerini kullanmakta iseler de, bizim yazımızın inşâr sâhası lâtin harflerinden çok daha geniştir. Zira bu yazının yapılmasında dinimiz birinci derecede müessirdir. Bu sebeple onu kullananlar kendi rey ve ictihadlarıyla tercih etmekte oldukları halde lâtin yazısı daha ziyâde mağlûpların gâlipleri taklid etmek hissi sebebiyle yayılmıştır.

Geçen asrın ortalarına doğru Ruslar, Orta Asya Türkleri'ni zorla hristiyanlaştırmaya kalkıştıkları vakit okur-yazarlığı yaymak iddiasıyla İslâm yazısını lâğvedip onun yerine eski Yunan hattından bozma slâv hurufâtını ikame etmeye kalkışmışlar ve bunu kabul etmek istemeyen kardeşlerimize türlü türlü eziyetler icra eylemişlerdi. Meşhur müsteşriklerden Prof. Menski, İslâm harflerine mukabil Rus harflerine bir takım işâretler koyarak Tatarlar için bir elifba vücûda getirmişti. Bunların oralarda Hristiyanlığı yayabilmek için müslümanlara ne fenâlıklar yapmış olduklarını öğrenmek isteyenler için bugün pek çok neşriyat mevcuttur.

Moskoflar netice olarak bu emellerinde muvaffak olamadılar. (Maâlesef bilâhare muvaffak oldular- Nâşir)

Bugün muhtelif lehçelere ayrılan Türkler'in cümlesi İslâm yazısını kullandığı gibi Hindistan'da mevcud birbirinden pek farklı muhtelif lisanlar da bu yazı ile yazılmaktadır. Farsça da böyledir. Habeşistan Ortodokslarından maadâ, bilcümle Afrikalılar mahallî dillerini bile İslâm yazısı ile yazmaktadırlar. Tabiatıyle Araplar'ın hey'et-i umûmiyesinin bu yazıyı kullandığını söylemeye hâcet yoktur.

Bugün İslâm Dünyası'nın her tarafında matbaaların kullandıkları harflerin kalıpları Türk hattatların o harflere verdikleri müstesnâ şekilleri esas almaktadır. İslâm harflerini kullanan her kavim bu harflere kendi lisan husûsiyetlerine göre bir takım ilâveler yapmışlardır. Fakat bu ilâveleri harflerin asli şekilleri itibariyle değil de, nokta ilâveleri sûretinde gerçekleştirmişlerdir. Bizde olduğu gibi...

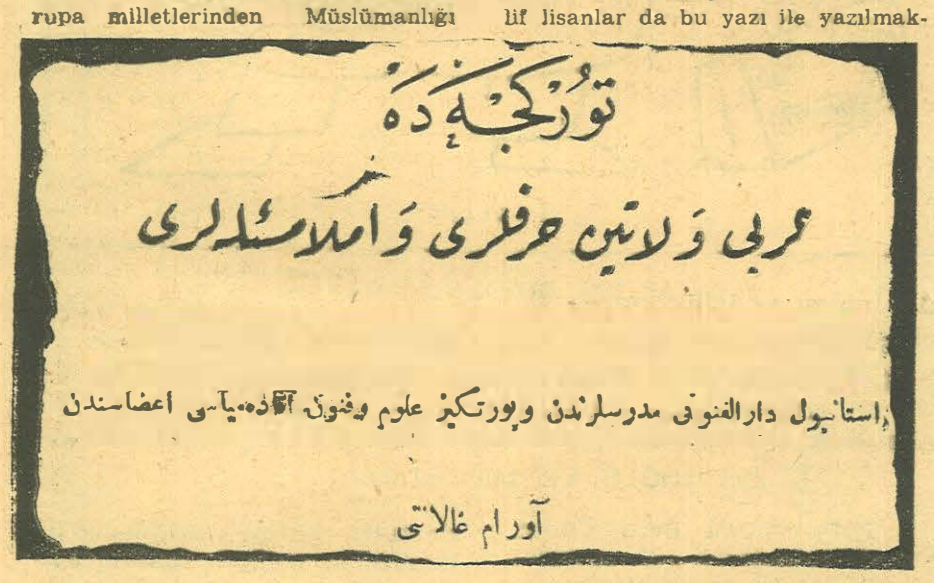

İslâm harflerinin müdafaası kala kala Yahudi Avram Galanti'*ye kalmıştı. İşte onun «Türkçede Arab ve Lâtin harfleri ve İmlâ Mes'elesi» isimli esarînin kapağı*

Fransız İlimler Akademisinin altın madalya ile taltif ettiği eser

MECELLE

Tarih Doktoru emekli Hâkim A. Refik Gür ün nefis uslûbundan

Fiatı 15 TL

SEBİL YAYINEVİ P.K. 808-İSTANBUL

TÜRKÇE'YE SUİKASD

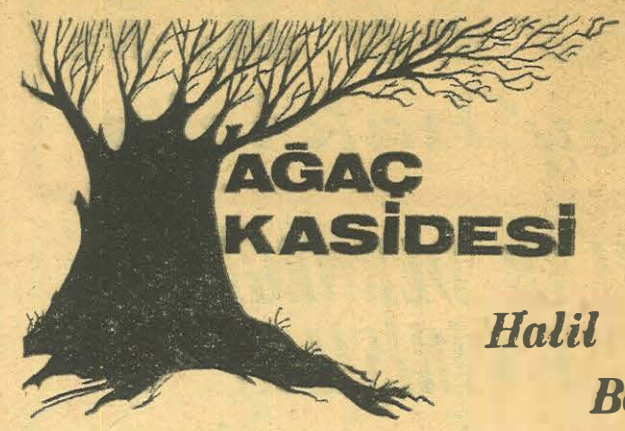

Halil Nihad Boztepe

SÖZLÜK

— 6 —

Arap şu Sözcü *lâfından ne kasteder özcü?*
Ne der sorulsa, Münafık *demekmidir sözcü?*
Sezon *demiş yeniler, eskiler demiş* Mevsim!
Velev ki dördü de olsun bahar, yok hevesim!
Siyah *demez,* Kara *der devrimin öz evlâdı!*
** Siyah namına âlemde taliim kaldı!*
Kibar takım Teze *der,* Taze *derdi İstanbul!*
O taze-kartladı, kaydetme ey gönül, teze bul!
Güzelde Gamze *ye* Süzgün bakış *diyorlarmış!*
Demek ki gamzeyi tarif eden de dil varmış!
Bugünkü Türkçede Çimmek *denir:* Yıkanmak *dır!*
Haham: Yunak, Arınak *dır veya* Şıpıldak *dır*
Demiş bir özcü geçen gün.. Evet, demiş amma
Hamâmî İhsan işitmiş, demiş ki Afkurma!
Gülüm: Tebessüm *e bir karşılık,* Öpüm : Buse!
Bugünkü şiveye uymaz Gülüş, Öpüş *dense!*
Ne dense bence müsavi, gülş, öpüş bana ne?
Dudaklarımda heves kalmamış ki hiç birine!
Evet, tebessüme bigâneyim, asık suratım!
Yüzümde belli olan çizgiler birer sırıtım!
O çizgiler sana kâfi, bakıp da gül, eğlen!
Gidip tiyatroda seyretme, işte soytarı ben!
Düşünsen anlıyacaksın ki Dük *hödük dendir,*
Eğer değilse hödükten demek Düdük *dendir!*
Diyor frenk Üniversel, *dedik biz* Evrensel!
Biziz diyen daha evvel ve hem de çok evvel!
Larus Onet *yazar amma bunun da aslı* Onatl
Ki aldı bir yüce bilgin edindi kendine ad!
Biraz edince teemmül denilse şayandır:
Elektrik *denilen nesne* Yaltrık *dandır!*
Değil mi doğru, bakındın niçin tereddütle?
Ne var, ne oldu da birden afalladın öyle?
Masal mı söylediğim, dinle, Gerçe *söylüyorum.*
Değil Arapça veya Farsça, Türkçe söylüyorum!
Senin de zihnine hiç girmiyor bu öz dil işi!
Duyunca çarpılacaksın: Peri *demek* İrşi!
Perii şi'r *i gücendirdiler, değişti adı!*
Dilerse küplere binsin de oynasın o cadı!
Nesim *Arapçadır, esmez, Acemcedir* rüzgârl
Esince canlara canlar bağışlayan Yel var!
Efendi, Bâdisaba *nın yerinde yeller eser!*
Fakat, üzülme, bırakmaz gönülde gamdan eser!
Üzülme, Bengisu *iç, durma, işte* Abıhayat
Bulup, akıttı, sebîl etti sahibülhayrat!
Oturdu postuna, yan geldi Fırka *nın* Partil
Ve Türke geldiği yerden getirdi bir âti!
Atıp tereddüdü millîci Pöp! Partisi *der!*
Tereddüt etmese millî lisana hizmet eder!
Çıkıp da hangi yiğit der ki Pöpl *Türkçe değil?*
O bence Türkçe değil belki.. Tövbe! Sence değil!
«Tövbe, Yarabbi, hata rahına gittiklerime.
Bilip ettiklerime, bilmeyip ettiklerime.»
Okurlarım, size ben bir Olay *haber vereyim.*
Acıklı Hâdise.. *Andıkça sızlıyor yüreğim:*
Kesildi, sustu Beyanat, *nutka geldi* Demeç!
Düşüp geberdi Arap saplanınca kalbine meç!

Sebil

herşey hak için

AKINCILAR DERNEĞİ'ne KARŞI GİRİŞİLEN ÇİRKİN BİR TERTİB

Akıncılar Derneği'nin adı kullanılarak bastırılan bir beyannâme, bütün gazetelere postalanmıştır. Bu derneğin kaydettiği büyük gelişmeden endişeye kapılan bazı çevrelerce tanzim edilip dağıtılan bu uydurma beyannâme baştanbaşa saçma isnat ve iftiralarla doluydu.

Bunu haber alan Akıncılar Derneği umumî Reisi Tevfik Rıza Çavuş, 18 Haziran Cuma günü Derneğinin Beyoğlu lokalinde bir basın toplantısı tertipleyerek mâhud beyânnâme hakkında bir açıklamada bulunmuştur. Bu açıklamayı aynen okuyucularımızın dikkatlerine arz ediyoruz.

Basın'a ve Umûmî Efkâr'a Açıklama

Mukaddesatçı gençliğin büyük bir tasvib ve alâkasına mazhar olarak kısa zamanda görülmemiş bir inkisaf kaydeden teşkilâtımız belli cevrelerin husûmet ve kıskanclığını celbetmiştir. Bu husûmet neticesi olarak faaliyetini imanlı gençliğin, münhasıran fikri gelismesine tahsis etmiş bulunan derneğimiz bir takım tertiblerle karşı karşıya bırakılmak istenmektedir. Gayrı sivasi bir kuruluş olan ve bu vasfını korumak için azami derecede hassasiyet gösteren Akıncılarımızı siyâsî faaliyet içinde göstermek hususundaki sun'i gayretler, netice vermeyince, bu defa tarafımızdan neşredilmiş gibi gösterilerek bizimle alâkası olmıyan efkâr ve hissiyâtı muhtevî bir beyannâme tab ve tevzî' edilmiştir. Ekli olarak fotokopisini takdim ettiğimiz bu beyannâme ile hiç bir alâkamız mevcud değildir.

Esasen bize âid olmıyan bu beyannâmede yer alan iddiaların da yanlış ve hilâf-ı hakikat olduğu vurdumuzda cereyan etmekte olan hâdiseleri az çok takibeden herkes tarafından kolayca tesbît ve teşhis edilebilir. Zira Org. İrfan Özaydınlı'nın Kuvvet Komutanlığı'na tayini keyfiyeti muhterem Prof. Dr. Necmeddin Erbakan'ın bakanlığı ile alâkasız bir husustur. Milli Savunma Bakanlığı ve Başbakanlık'tan geçerek Reisicumhur'un tasdiki ile tekemmül eden bir tayin isinin muhterem Hocamızla hiç bir alâkası olmıyacağı âşikârdır. Hâl böyleyken adı geçen düzme beyannâmede sayın Prof. Dr. Necmeddin Erbakan Hocamızın Org. İrfan Özaydınlı'ya «destek olduğu» ve binnetice «CHP ile aynı paralele girdiği» yolunda mesnedsiz ve gerçek dışı beyanlara yer verilmiş bu sebeple fikrimizin zamanımızdaki en büyük fiili lideri olan bu muhterem sahsı umûmî efkâr önünde küçük düşürmek istediği esefle müsahede edilmektedir. Fakat daha hazin olanı şudur ki, bu ithama, MSP ile hiç bir uzvî (organik) alâkası bulunmamakla beraber aynı görüşü paylaşan teşkilâtımız âlet edilmeye kalkışılmıştır. Bu menfur isnad ve iftirayı Basın ve umûmî efkâr önünde şiddet ve nefretle red ve tekzib etmeyi millî bir vazife sayıyoruz.

Bu vesile ile şunu da ifâde edelim ki, bizim siyâset dışında tâkip ve dâvâ ettiğimiz iman ve ahlâk prensiplerinin siyâset sâhasında mücâdelesini veren MSP içinde bir ihtilâf çıkarmak arzusu ile harekete geçen belli bir nifak merkezinin basıp dağıttığına inandığımız bu beyannâme, menhus maksadı için en gayri müsâid olan teşkilâtımızı seçmistir.

Türkiye'nin dört bucağına yayılmış iman ve ahlâk timsali Akıncı gençlerin böylesine âdî bir tertible iğfâl edilebileceğini zannedenler bununla sâdece kendilerini aldatmaktadırlar. «Aç tavuk kendini darı anbarında görür» darbı meselini hatırlatır bir tarzda iman ehli arasında bir ihtilâf ve anlaşmazlık çıkmasını arzu edenlerin, despâve bir tertibinden ibaret olan bu beyânnâmeyi şerefli Türk basını ve efkâr-ı umûmiye önünde siddet ve nefretle reddediyoruz.

Akıncı Gençlik bu tip âdî tertiblerle sarsılmıyacak bir güçte ve tevakkuz içinde olduğunu isbâta dâimâ âmâdedir. Onunla mertçe mücâdeleyi göze alamıyanların giristikleri ve girişecekleri bu kabil tertibler kendileri için dâimâ hüsranla neticelenecektir.

Saygılarımızla

AKINCILAR DERNEĞİ
UMUMİ REİSİ

TEVFİK RIZA ÇAVUŞ

Derneğinin adı kullanılarak efkârı umûmiyeye yalan yanlış isnat ve iftiralar dolu bir beyannâme neşredilmesi üzerine bu ihânet vesikasını tekzip eden Akıncılar Derneği Umumî Reisi ve mukaddesatcı gençliğin mümtaz liderlerinden:

TEVFİK RIZA ÇAVUŞ

Ayrıca bir tamimle de teşkilâtını ikaz ederek kendilerinden bu kabil tertiplere karşı dâima uyanık bulunulmasını istemiştir.

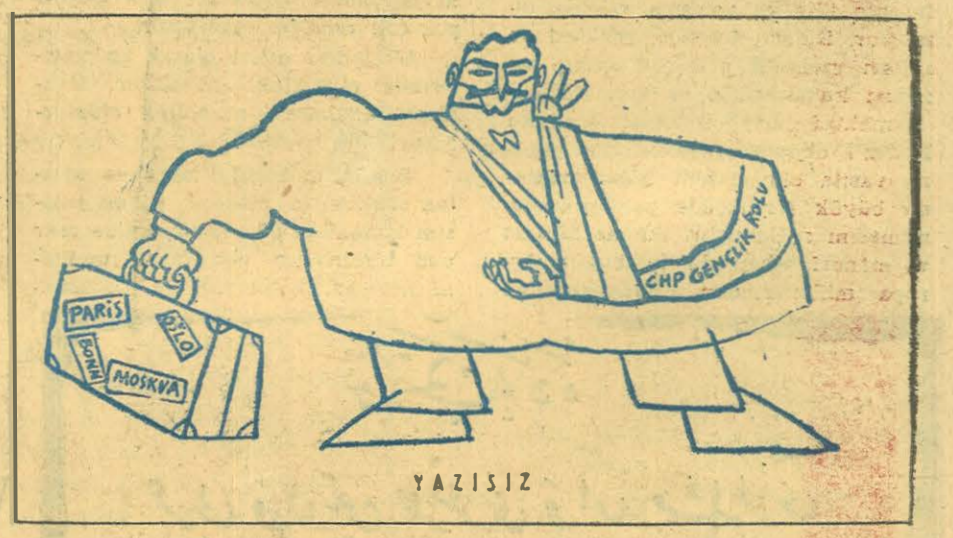

— MİZRAK ÇUVALA SIĞMAZ —

CHP. içindeki curcunayı dostları bile itirafa mecbur kalıyor. İşte size Bab-ı Âli Pravdası denilmekle meşhur olmuş bulunan «Cumhuriyet» Gazetesinde çıkan bir karikatür.

T. FEYZİOĞLU VE 163. MADDE

CGP Umûmi Reisi Turan Feyzioğlu, mâhud 163. maddenin Devlet Güvenlik Mahkemeleri Kanunu lâyihasına idhal edilmemesine itirazı bastı. Buna şaşmadık. Zira kendisinin, bugün çizginin sağında bulunmasını (aslında solun sağında) vaktiyle General İsmet'in gözüne girme yarışında Ecevit'i geçememesine borçlu olduğu henüz unutulmamıştır.

O'nun, CHP'den koparabildiği küçücük bir parçanın artık sıfıra müncer olmak üzere bulunduğu şu günlerde, yaklaşan seçimleri düşünerek kendine sığınacak bir melce aradığı sezilmektedir. Baksanıza daha şimdiden bütün seyahatlerde Demirel'in gölgesi hâline gelmiş bulunuyor. Peki ama, şu 163. madde hakkındaki beyanatı eski CHP liliğinin nüksetmesinin mi, yoksa yeni siyâsetinin eseri mi?.. Doğrusu zor tâyin edilecek bir husus. Zira CHP liler bile susarken onun konuşması ve hem de böyle çamlar devirmesi ne menem şeydir!.. Solculukta geçemediği Ecevit'i, bu defa din düşmanlığında geçmek hevesine kapılmışa benziyor. İste bunda muvaffak olabileceğine, biz de inanıyoruz. Tarihe geçmek için zemzem kuyusu'nu kirletmek de kâfi gelmiyor mu?!.

Sebil

herşey hak için
Haftalık, tarafsız, siyasi edebi tarihi gazete
Yıl: 1 Sayı: 26
BEŞ LİRA
Sâhibi ve Yazılışleri Müdürü:
KADİR MISIROĞLU
ABONE: Yıllık 200 TL. 6 aylık 100 TL.
İDAREHÂNE: Vilâyet Hanı Kat: 3
No: 204 — İstanbul Tel: 26 38 96
Posta Çek Nu: 97446
Dizgi: Sebil Mat. Baskı: Fazilet Mat.
Almanya Mümessilleri
A. RÜŞTÜ BANAZ — HASAN DAMAR
33 Braunschweig Haeckel str. 13
Umûmî Tevziat: SABRİ ÖZAKAR

سبيل
الكل في سبيل الحق
جريدة اسبوعية، سياسية مستقلة، تاريخية ادبية
ص.ب: ٨٠٨ استانبول - تركيه

Sebil

EVERTHING DEVOTED TO THE TRUTH (HAQQ)
An Independent Muslim, Historical,
Political and Literary Weekly
P. O. BOX 808
İstanbul/TURKEY
PHONE: 26 38 96
27 C. Ahır 1396
PRICE: 5 T.L.
Representative of Germany
A. RÜŞTÜ BANAZ — HASAN DAMAR
33 Braunschweig Haeckel str. 13
phone: 0531 — 32 36 89
Representative of England
İSMAİL ERÜNSAL